

انسان

به

فانسانه

من

انسان

Puknto.com
Ketabton.com

انسان په فاصله د انسان

افسانې (چاپ ۲۰۰۸)

صابر شینواری

انسان په فاصله د انسان . صابر شينواری (افسانې)

فهرست

1. آرمان
2. ریالست
3. همدردی
4. مساوات
5. العیاذ باللہ
6. زاویه دنظر
7. انسان په فاصله د انسان
8. مشیني دور انسان چرته بیایي
9. ذکر د حمکې
10. حاجت
11. تعلیم بڼه شی دی
12. تالاب
13. انسان نها
14. کاروبار

آرمان ——— لنډه كيسه

يوه ورځ داسې چل وشو چې په لاره مې يوه جينۍ خوښه شوه. د هغې لور قد او ښکلی رنگ ددې قابل وو چې سرې دې ورپسې شي. هغه مخکې وه او زه شاته. لږ چې وړاندې لاړو نو هغه يوه شوه چې دا ابن سبيل خو په ما پسې را روان دی.

“تاوه شته گنې دکاندارانو ته وایم...”

ما چې دا ټپه واوریده نو پښو مې کار پرېښوده او سر راباندې تاو شو. زه دې ناڅاپي گوزار ته هېڅ تيار نه وم او نه مې د دومره حسيني جينۍ نه ددې طمع لرله. لږه شيبه وروسته ما خپل څور شوی وجود راټول کړ او بيا ورپسې شوم.

“ډيره ښائسته يې ——— ټيليفون نمبر ———“

په دې وخت کې هغې ټيليفون راوويست او غور ته يې ونيو— ما سوچ وکړ چې اوس دې په چا دريوې — تښته گنې لاړې په ځان مرگي کې. ولاکه دې څوک پوښتنه هم وکړي چې څوک مړ دی او ولې مړ دی.”

ما زر لاره بدله کړه او په بله کوڅه ننوتم. ما نه هغې ته په زړه کې کوم غلط خيال راوستی وو او الله شاهد دی چې زه په هغې باندې د زړه د تله مټين شوی وم. خو اوس دا هرڅه اوبو وږي وو او ما سره د خپل ځان د خلاصې غم وو.

څه وخت چې تير شو نو جينۍ ظالمه بيا راياده شوه. هغې په ما داسې جادو کړی وو چې زما په رگ رگ کې يې د مينې احساس راپارولی وو. داسې ښکاریده لکه په پردې جنګ کې چې د ماشوم د گوتو نه د مور لاس خوشي شوي وي او کلونه پس يې د خپلې کوڅې نښې نښانې ذهن ته راغلي وي. ما چې هر څو ځان ټينګ کړ خو ونه شوه او ناڅاپه مې په خپل آرمان پسې منډه کړه او په لاره کې د هر قسم خطر نه يې پروا په هغې پسې لاړم.

زه دومره تيز روان وم چې د ښار په دې تنګه کوڅه کې به ډيرو ته اړم شوی يم او ډير به ماته لرم شوي وي. خو ما سره دومره موقع نه وه چې زه دې د هر لاروي عملنامه وگورم او يوه شم چې ولې لاره نه راکوي او جينۍ ته په رسيدو کې د دوی څه تاوان دی !!!

لږ مخکې چې لاړم نو گورم چې جينۍ مو تر ته وخته او کور ته يې د تلو اراده ده. ما چې دا منظره وليده نوخپل ټول کارونه مې يوې خواته کړل او منډه مې کړه گاډي ته وختم. په گاډي کې ځای نه وو او يواځې ددې د څنګ سپټ خالي وو. زه به يو دوه کې حيران شوم چې اوس څه وکړم. که ودرېرم سترې کيرم او که د جينۍ سره په خوا کې کښينم نو ټوله دنيا اور اخلي.

زما مجبوري داده چې له ډيره وخته په کور کې يوې حسيني نازينې ميرمن ته ضرورت لرم چې زما کور ته خوشحالي راوړي او زما دا سترې وجود لږ په دمه شي.

ډير وخت وشو چې زما د کور په شااوخوا کې حالات ښه نه دي او خپلو پردو پکې غوښل جوړ کړی دی او اثر يې زما په کور کې محسوسيږي. خدای خبر ولې ماته داسې ښکاري چې همدغه يوه جينۍ زما د ټولو دردونو او ستونزو حل دی او د همدغې محترمې کمې دی چې زه داسې پرېشانه يم او سرگردانه

آخر د جینی کور رارورسیده او گاډی د هغې په غوښتنه ودریده. هغه چې کوزیده ، نو زه هم ورسره کوز شوم او روان شوم. زما سترگو چې کار شروع کړ نو گورم چې د هغې کور د یو اوږد میدان په هغه بل سر کې دی او د لارې دواړو غاړو ته شنو وسو د هغې د گاونډیانو له پاره د ماډیکري د ناستې بڼه دمه ځای جوړ کړی وو. زه حیران شوم چې دا ولس څه کارروزگار هم لري او که نه همدلته ناست دي او د جینی حفاظت کوي.

ما ډیرې مندې وکړې خو جینی مې په نصیب نه شوه . څه د خپل ښار خلکو زما کار خراب کړ او څه د هغې گاونډیانو زه هغې ته پرېښودم . الله دې دواړه تباہ کړي. زه د دواړو نه خفه یم.

ريالست

جنرل موريسن هم عجيبه سرې و. په يو وخت کې پکې شوې لابی لابی صفتونه راټول شوي وو. هغه يو برديار ، وځی ه او دلچسپ سرې و. د دومره دولت سره سره پکې د کبر او غرور څه نښه نه لیدل شوه. سرې د هغه سره په صحبت کې نه تنگی ده. د هغه د کار دفتر د سپر ستار واين کلب تر څنگه واقع و. زما او د هغه د پیژندنې سبب د هغه یواځنی لور باربرا موريسن وه. د باربرا د پښتو ادب سره مینه وه او غوښتل یې چې د پښتو او پښتنو په باره کې معلومات لاسته راوړي. نن سبا د همدې مجبوریت له مخې دلته راغلې وه او ما سره یې ملاقات شوی و. هغه زما د معلوماتو نه متاثره شوه او د بې رته تگ په وخت یې ماته هم لندن ته د تلو بلنه راکړه. او دا دی صرف دوه میاشتې پس پسې زه هم لندن ته راغلم.

لندن زما د توقع نه زیات ښکلی ثابت شو. ټکسي زه د باربرا د کور مخ ته کوز کړم. کور څه و سم شاهي محل و او په وسی عه احاطه خور و. هغه زما په ناڅاپي راټولو ډیره خوشحاله شوه او دا یې یو سرپرایز وگاڼه. لږه شپه وروسته جنرل موريسن هم راغی. هغه ماته د هرکلي په وخت نوم واخیست او په گرمجوشۍ سره یې زما هرکلی وکړ. څه شپه پس یې ما سره زما د شاعرۍ په هکله خبرې پیل کړې. زه پوه شوم چې باربرا زما په هکله ډیر څه ورته ویلي دي. د خبرو په ترڅ کې زه په دې ورسېدم چې موريسن یو زمانه ساز شاعر او صاحب طرز ادیب دی.

د چای څښلو نه وروسته مونږ درېواړه راووتو او تر ماښامه آخوا دېخوا وگرځېدو. چې کور ته راغلو نو د موريسن د مازغو نه لا د شعروشاعرۍ خبره نه وتلې. هغه ما سره نږدې کښې ناست. زما لاس یې په خپل لاس کې ونيو او ویې ویل: ”ته ریالیزم خوښوې او که رومی نیک جذبات؟“ ما جواب ورکړ: ”زه مشرقي سرې یم خامخا به ریالست یم. رنگینې او نمایش د مغرب کار دی.“

هغه په قهقهه وخنډل او ویې ویل: ”گوره صاحبه! دا صحیح ده چې مونږ د ریالیزم نه انکار نه شو کولی خو رومانیت هم د ژوند یو دروند اړخ دی چې په شاعرۍ کې باید ښه به شدمد څرگند شي.“

”هغه هسې خیالي خبرې دي او د ژوند په کومه لحظه کې به کار نه راځي. زه د ادب د پاره د ژوند د نظریې قایل یم. شعر د ټولني عکاس ېکار دی.“

”درسته ده خو زه وایم چې یو شاعر ادیب په خوله وايي یو څه ، او کوي بل څه نو دا هم ښه نه ده.“

ما په پوره زعم وویل: ”زه چې د ریالیزم نه ډکه شاعري کوم گو شاعري به مې لږه شپه وي خو ما ټولې د کار خبرې کړې. په خپل ژوند کې تل د ښځو سره د مینې ، بې ځایه خوندونو او آواره گرځېدو نه لیرې پاتې شوی یم.“

”سمه ده ماته خوب راغی. ته هم ویده شه سبا به خبرې کوو.“

د جنرل د وتلو نه وروسته باربرا راغله. د سلام نه وروسته یې وویل: ”زه همدې ته منتظره وم چې جنرل ووځي او زه راشم. څه چې بهر ځو.“

دواړه راووتو. باربرا خپل موټر د یو نایت کلب په احاطه کې ودرولو او کلب ته ننوتو. ژوند دلته بل ډول و. شباب شباب و او د هر شي نه دولت او مستي څڅی ده. مخامخ هال کې

بىلابى لې جورې په رقص بوختې وې. ما هم باربرا د لاس نه ونيوه او په رقص مو شروع وکړه. رقص دومره خوند راكړ چې باربرا مې په غېره كې ټينگه كړه او تر خپله وسه مې وزبى بېله. ما او هغې په يو بل د بوسو باران وكړ.

ما د باربرا په فرمايش مشروبات خكل او شا او خوا د ناستو منتخبو حسيناوو د لغړو پښو او نورو قابل ديد حصو نه محظوظ كېدم. داسې ښكلې جينكې د سړكونو په سر ډېرې كمې ليدل كېرې. بل باربرا آداء كړ او د شپې دوه نيمې بجې د كلب نه راووتو. بهر چې راغلو نو سترگې مې نى غ په نى غه راتلونكو رڼاگانو وپرسېولې. د سړك په غاړه هم ښه گڼه گوڼه وه. دې شى به كې زما مزغو كار پرېښود. د سړك د بلې غاړې نه جنرل اوږده اوږده قدمونه اخيستل او زمونږ خوا ته راروان و. زما په بدن كې وينه وچه شوه. مونږ سترې مشي وكړه او د باربرا سره په موټركار كې كور ته راغلو. په ټوله لار هغه هيڅ ونه ويل يواځې يې د ځان سره په سترگو كې اشارې كولې او په لى مو كې يې خندل.

هغه زه ډرانگ روم ته راوستم او تر څنگه يې كښى نولم. زما لاسونه يې په خپلو لاسونو كې ونيول او ويې ويل: ”گوره صاحبه! كلب هم د رومان او رنگينې يو نمانځنده ځاى دى چې نن ته ورغلى وې“.

زما په ستونې كې آواز ونښت او په ټيټ آواز مې وويل:

”دا نن زه هسې غلط شوى وم. زه خو د باربرا د شوق د تكميل په خاطر تللى وم. زه اوس هم په خپله نظريه كلك ولاړ يم“.

هغه خپل دروند سر وخوځولو، فرس ته يې وكتل، وروځې يې جيگې كړې او په سترگو كې يې وخنډل. ويې ويل: ”له تانه مخكې هم زه ستا په شان له دوه درې پهلوانانو سره مخ شوى يم. هغوى خومې رام كړي دي اوس ستا وار دى. ته به هم معلوم شي. اوس د شپې درې نيمې بجې دي ته ويده شه سبا به خبرې كوو“.

جنرل ووت او زما په ذهن د لندن رنگينې راوورېدې. د چا پلار به دې ښكلاگانو ته ټينگ شي. خداى خبر څه وخت زما سترگې ورغلې وې.

سحر لس بجې راپاڅىدم. باربرا زما د پاره ناشته راوړه. د ځان سره مې سوچ وكړ چې نن خو يواځې وسى دل پكار دي. د باربرا نه پټ د كوره وونم او د هايډ پارک په لور روان شوم كله چې د لوى چوك نه تىر شوم نو سترگې مې په يوه داسې جوړه ولگى دې چې سرتاسري حسن و. لوړه دنګه جينې او نيمه عريان بدن، د هر قدم سره به يې ټيخ ټيخ پټاڅې الزولې.

ما چې هر څو كوشش وكړ خو سترگې مې ترې وانه وښتې او بې اختياره په هغوى پسې روان شوم. يو دوه څلور لاري وروسته په يوه داسې كوڅه ننوتل چې ما يې تصور هم نه شو كولى. د يو بلډنګ د دويم څت نه چن چن د گونگروگانو آواز او د طبلې درېهار راته. ما چې سر پورته كړ نو يوې نوځى زې حسيني راته لاسونه وخوځول. زه لكه د مشين په څى ر زر زر وروختم. دروازه مې چې پرانسته نو حى ران پاتې شوم. داسې ښكلې كوټه ما په ټول عمر كې نه وه ليدلې. د دنيا هر څه دلته موجود وو. هغې په يوې خاص آدا ما ته هركلې ووي او د ځان سره يې په صوفي كښى نولم. زما د پوښتنې په جواب كې هغې داسې څه وويل چې زه دې غواړي. د هغې نوم روبينا و او اصلاً ډمه وه.

هغه يوه ښه مغنيه هم وه چې دلته يې د مشرقي موسيقۍ يو کلب جوړ کړی و. د هغې په وينا هغه د حسن بازار د سر په حسيناؤ کې يوه وه. هغې د رقص په دنيا کې ځان ته مقام جوړ کړی و. د هغې خبرې دومره دلنښينې وې چې زه يې اختياره د هغې په لور مايل شوم. ما او هغې تقريباََ نيم ساعت صحبت وکړ. هغې د ما نه سبا ماسام د بيا راتلو او د هغې د رقص په محفل کې د شامليدو وعده واخيسته. ما د هغې د صحبت قيمت آدا کړ او د هغې ځای نه نى غ د جنرل کور ته راغلم. جنرل دومره ښه سړی و چې د هغه کور ما خپل کور گاڼه. ما د باربرا سره تر ډېره د روبينا په هکله خبرې وکړې او ومو پتيله چې سبا ماسام به دواړه ورځو.

سبا ماسام په ټاکل شوي وخت زه او باربرا د روبينا بالاخانې ته ورغلو. د يو نوکر په رهنمايي مونږ د رقص حال ته ننوتو. حال سم د يوې نگارخانې په څى ر و او به کې د شيشې هنري کار شوی و او په دې تياره ماسام کې د يو شيش محل په څير ښکارېده. فانوس ، بلبونه ، روسانه شمعي ، د گونگروگانو شرنکار ، د رباب سوزوساز ، په يوه زمانه کې ما هم په خپل ښار کې داسې محفلونه ليدلي وو. په دروازه چې داخل شو نو د پوخ عمر يوې ښکلې ښځې مونږ ته ښه راغلاست وويل. لږه شى به هم نه وه تيره شوې چې د حال ټولې کرسې ډکې شوې. مخامخ يوې ښکلې نازک اندامې غوټۍ رقص کولو او يو ټرسوز غزل يې زمزمه کولو. د څه وخت د پاره دې هم محفل ته روښنايي ويخښله او د خپل حسن داد يې وصول کړ. د پوخ عمرې ښځې په اشاره هغې محفل برخاست کړ او د روبينا د راتگ اعلان يې وکړ. په ټول حال کې گونگوسي پى ل شو. روبينا څه راغله چې محفل يې جاوداني کړ. د رقص په وخت د هغې ټولې پلې خوزېدې. اف د هغې آداگانې ، سوزنده آواز ، د هغې د پښو تپار. کله چې غزل خپل شباب ته ورسى ده نو يو صاحب باغى ده او په روبينا يې د روښيو باران جوړ کړ. کله چې د هغه جى بونه سپک شول نو زه ورباخى دم. ما د مخې د غټو نوټونو نه شروع وکړه. د روبينا خولې هم اوبه راپرېښودې. ما يو لاس د هغې د نرۍ ملا نه تاو کړ او په بل لاس مې د هغې د حسن اسناد وپېشل. کله مې چې يو لوی بندل راوويست نو هغې له ډېرې خوښۍ زه ښکل کړم. ما هم دوه درې ځله هغه ښکل کړه. دا حالت تر هغې جاري و تر څو چې ما سره پېسې وې. نن د روبينا د رقص ټول وخت ما نيولی و. ځکه خو زما د بيرته کښى ناستو سره سم محفل برخاست شو.

د نورو خلکو سره يوځای مونږ دواړه هم راووتو. ما به لا دوه درې قدمه هم نه وو اخیستي چې د خلکو د منځ نه يو غوښن لاس راووت او زه يې د لاس نه ونيولم. ما چې وروکتل نو زه مې ډوب شو. په تندي مې يخه خوله راغله.

-آفرين صاحبه! زه نه پوهى دم چې ته دومره حسن شناس هم يې. نن خو دې د روبينا پوره پوره حق آدا کړ. موريسن په لور آواز وويل.

ما هغه ته هيڅ جواب ور نه کړ خو په زړه کې مې تيره شوه چې نور نو د موريسن سره گوداره گرانه ده. به لومړې فرصت کې به ترې يو خوانه لک ېرم.

موريسن يوه ټکسي ونيوله. زه د شرمه به وروستي سيمت کې غونج کښى ناستم. زه د خپلې دعوي ضد ثابت شوی وم. ما احساس کړه چې زما تى رې خبرې هسې د خولې پر بوکۍ وې. ټکسي مونږ د موريسن د محل مخې ته کښته کړو. موريسن زه د لاس نه ونيولم او نى غ يې خپلې کوټې ته بوتلم. هغلته يې تر څنگه کښى نولم او زما لاسونه يې په خپلو لاسونو کې ونيول. د هغه دا عادت

ډېر عجیب و. هغه به په خبرو کې د تاکید په وخت زما لاسونو ته زور ورکاوه. د لر ځنډ نه وروسته یې په خوره لهجه وویل:

”فکر کوم حسن بازار هم د ژوند رومانوي اړخ دی. یواځې دده په هکله فکر کول هم څومره خونډور دي، څه دې خیال دی؟“.

زه نو د خجالت نه مړ وم نه ژوندی. د جنرل دې خبرې چې درسته ده! خو زه وایم چې یو شاعر ادیب په خوله وایي یو څه، او کوي بل څه نو دا هم ښه نه ده. زما په ذهن کې د تندر په څېر څرېکې وکړې. په ډېره نا آرامۍ مې وویل: ”بخښنه غواړم! زه هم حیران یم چې هلته تللی څنگه وم. زه بې ځي نه تلم خو زه خو باربار د ځان سره بې ولی وم“.

— ”هلته هسې هم څوک یواځې نه ځي. یو څوک خامخا بیایي. هسې هغه ښکلې غوټې، هغه روڼ ماښام او پرخياله غږ څومره خونډ کوي. سړی د هغې په هکله صرف فکر کولی شي. زه خو وایم ریالست هم اوسه خو بې د رومان نه هم ژوند نیمگړی دی“. ما دده په رویه تعجب وکړ. د وروستۍ خبرې په ترڅ کې یې یو ځل بیا زما لاس ته زور ورکړ.

ما په شکست خورلي لهجه وویل: ”خو کار هم ښه شی دی. بې د کار کولو نه ژوند ممکن نه دی. د خلکو د حق غم هم باید وخورل شي. د رومان نه هی څ هم نه جوړېږي. کار خو بې کار او حقیقت پسندی خويې حقیقت پسندی ته ویلي ده“.

هغه زما لاسونه بیا زور کرل او وېې ویل: ”عشق دې کړی“.

— ”نه ... نه دا څه وایي!!! ما په خپل ټول ژوند کې کومې ښځې ته کتلې هم نه دي“.

— ”په غره کې به لوی شوی یې ..... چې هلته ښځې بې ځي نه وي“.

— ”نه نه دا څه وایې!!! په کور کې راسره دوه د تره لورگانې او یوه د ترور لور هم وسې دې او زمونږ دوه گاونډۍ ماریه او شازبه به هم مونږ کره تلې راتلې چې د سپورمۍ په څېر ښایسته وې. د ماریې سره خو مې داسې زړه لکۍ دلې و چې یو ساعت به مې ونه لیده، زړه به مې پړق چاودېده. هغه په ما دومره گرانه وه چې ما نه به یې څه غوښتل ما به ورته راوړل. ټوله ورځ به د باغ په یو کونج کې ناست وو او د دنیا جهان کیسې به مو کولې. ما هغه ډېر ځله غاړه ایستلې هم ده. ددې نه علاوه مې داسې کارونه کړي دي چې توبه ترې هم شرم ږي“.

— ”د افسوس خبره ده ... نو دا د رومانیت کړونده نه ده نو نور څه شی دی. گوره صاحب! ښه به دا وي چې زما خبره ومني او د رومانیت په هکله درست معلومات لاس ته راوړي. ته رومانیت ډېر په غلط مفهوم کې اخلې“. هغه په یو آدا سره وویل.

— ”دا هسې پخوانۍ قصې دي. دا کارونه ما هغه وخت کول چې زه شاعر نه وم. زه اوس د یو ریالست انسان په حیث ددې خرافاتو کلک مخالف یم“.

— ”یعني ستا مطلب دادی چې ته د عشق او مینې په نوم کوم لفظ نه پیژنې او نه به په راروان وخت کې عاشق شي“.

— ”او بالکل! زه به کومې پی غلې ته وهم نه گورم او نه به یې څه دعوت قبول کړم“. ما په پوره زعم وویل.

__ ”درسته ده ته اوس آرام وکړه بيا به خبرې کوو.“ دې سره هغه نى غ ودرېد خو ماته هغه د رخصت خبره راياده شوه. ماته نور ددې ځای نه په تک کې عافیت ښکارېده. اگر چې جنرل ماته د پاتې کى دو ډېر وويل خو کله چې يوه شو چې زه نور دلته د پاتې کى دو والا نه يم نو ويې ويل: ”ښه ده ... سبا به لاړ شي“. هغه لاړ او زه د خوب په تکل وغزېدم.

سحر د ناشتې نه وروسته مې د جنرل نه رخصت واخيست. هغه باربرا ته وويل چې تر يو ځايه زما ملګري وکړي او زما د ټکټ وغ یره غم وخوري.

زه د باربرا سره په موټر کې کښى ناستم. باربرا د موټر د روانى دو وروسته وويل: ”تر سستې شى پورې به دې زه ورسوم ځکه چې لاره ډېره اوږده ده.“ ما د هغې شکر په آدا کړه. کله چې د فايو ستار هوټل مخ ته تى رېدو نو باربرا په غمگينه لهجه وويل:

- ”که خفه کى رې نه يوه خبره وکړم؟“. ما وويل: ”آو ... ولې نه“.

__ ”د کله راهيسې مې چې ته ليدلى يې د زره آرامه دنيا مې بې آرامه شوې ده. زما ستا قدوقامت ، تورې سترګې او مشرقى انداز ډېر خوښى رې. مهمه دا چې زه په تا مينه يم“.

زما په دماغو کې چراغونه بل شو ، سترگو ته مې ستوري وځلېدل او په زړه کې مې يخه هوا وچلېده. صرف دومره مې وويل: زه هم ستا وصال بيخي بدل کړى يم. د کله راهيسې مې چې ته ليدلې يې د زره ورانه دنيا مې آباډه شوې ده. زما په زړه کې هم ستا د پاره چې په موجودو وې خو ما دې چيو ته نوم نه شو ورکولى.

__ ”سمه ده. ډېره ښه شوه چې زموږ مينه يو طرفه نه ده. ته اوس زما د پاره دومره نه شې کولى چې يوه شپه پاتې شې تر څو يو بل ته خپل زړونه ښه تش کړو؟“.

ما په پوره تى زى سره وويل: ”ولې نه! خو اوس خو دا بى ځي امکان نه لري ځکه چې ما اوس د جنرل نه رخصت اخيستى دى. هغه به څه وايي“.

__ ”دا هيڅ خبره نه ده. نه داسې چل وکړه چې ورځ په کوم بل ځای کې تى ره کړه. کله چې شپه شوه نو د هغې بلې لارې به زما خوابگاه ته راشې. خيال کوه چې د نوکرانو نه دې څوک ونه گوري. زه به منتظره ناسته يم“.

__ ”سمه ده. زه به همدا سې وکړم“. هغې زه د موټر نه کوز کړم او بيرته د کور په لور رهي شوه. زه د ورځ تى رولو په خاطر نژدې پارک ته ورغلم. زما دا حال و چې يوه يوه لمحه به راباندې کال تمامې ده. په پارک کې مې هم زره ونه لگى ده او په سرکونو مې آواره گړدي پى ل کړه. تر څو چې شپه راتله نو ما دوه کلو واژه ويلي کړې وه. آخر څه به اکو بکو ماشام راغى. تر څو چې د جنرل کور ته رسى دم ، شپه پخه شوې وه. زه د باربرا د هدايت مطابق د هغه بلې لارې خوابگاه ته ورغلم. د باربرا خوابگاه هم ديوې لويې ښکلې نه کمه نه وه. لږه شى به پس د باربرا مترنم غږ زما غوږونه ځان ته رابښل .

__ ”باربرا! دروازه زه خلاصه کړه زه يم“. د بلې خوا د باربرا آواز راغى چې: ”ماښي ډارلنک! دروازه خو په دې نه شم خلاصولى چې آواز بې پورته نه شي. نژدې د نوکرانو کوټه ده. ته داسې چل وکړه چې په ديوال راواوړه. اول لاسونه راواوړه زه به دې د لاسونو نه رازور کړم“.

ما هم په يو پړق کې لاسونه په دېوال ورواړول. د هغې خوا باربرا ونيول. زه حيران شوم چې
د باربرا په لاسونو کې دومره زور د کومه خايه راغی. خو کله مې چې په دېوال سر ورنیغ کړ نو سترگې
مې ټی غې پاتې شوې. هاخوا جنرل د غره په څیړ دنک ولاړ و ..... زما لاسونه يو ځل بيا د هغه په
لاسونو کې وو.

همدردي

دهر انسان د تخليق شاته د دوه کسو لاس دی يوه ښځه او يو نر. سړی چې په څه شي سړی دی گویا هغه برخه ورته د نارینه رسۍ دلې ده. اوهره ښځه چې په څه شي ښځه ده نو د وجود هغه برخه ورته د ښځې په نصیب رسۍ دلې ده ، باقي سړی دی.

دخبرې مطلب دادی چې هر سړی نیم نر دی او نیمه ښځه او دغه شان هره ښځه نیمه ښځه ده او نیم نر. بلکه هر سړی او هرې ښځې د جوړېدو په وخت کې زیات وخت له ښځې سره تړی رګړی دی.

په ما چې دا نادر راز افشا شو نو سمدستي مې ورته د یوې مقالې شکل ورکړ او مقامي اخبار ته مې ولۍړه چې په هغې کې مې د نورو د لایلو سره دا علمي دلیل هم لیکلی و چې: "د هر انسان د تخليق شاته د دوه کسو لاس ....."

زما یقین و چې د مقالې چاپ لټی دل به دنارینه ؤ غرور ته ماتې ورکړي او د ښځینه ؤ د کمزورۍ احساس به راکم کړي. خو داسې ونه شو.

اخبار په نارینه طبقه کې مقبولیت پیدا کړ او له هره طرفه راته تعریفی لیکونه راغله. خو بل طرف ښځو دا د ځان بې عزتي وگڼله او په ما بې د یو کم عقل ، بې موضوع او کچه سړي تورونه پورې کړل. او اخبار ته یې وارننگ ورکړ چې بیا داسې بې سرویا لیکنې چاپ نه کړي.

زه چې دلته مایوسه شوم نو بل ښار ته مې د تلو اراده وکړه په دې خیال چې :

ندارد چون این شهر گوهر شناسی

دل خود به ملک دگر مفروشم

زه چې بل ښار ته راغلم نو په بې غمی سره مې په دې هکله څیړنې پیل کړې چې په دې کې د ښځو عالمي ورځ راورسۍ ده. ما رنگ په رنگه پوستې بۍ رغونه تیار کړل او مختلفې نعرې ، شعرونه مې پرې ولیکل او په هغې کې مې په دې خبره زور راوړو چې له دې وروسته هر سړی ته به بل سړی کې له سړي سره سره خامخا ښځه هم به نظر راشي او لکه د طاؤس خپلو پښو ته به لیدو شرمنده شي. او هرې ښځې ته بله ښځه پوره ښځه نه بلکه نیمه ښځه نیم سړی ښکاره شي او له نتایجو نه یې بهرور شي.

سهار تر لسو بچو پورې ما خپل استهاراتي مهم ښه به ټنډۍ سره جاري وساته. هر خاص و عام ، اخباري نمايندگانو او د کليو بانډوڅخه راغلو مريضانو سيلانيانو ته مې تشریحي خطبې بيان کړې ، پوسټرې تقسيم شوې او دهر قسمه سوالونو ځوابونه مې وويل. تقريباً ډېرو خلکو زما د راوړي پيغام مرسته ملگرتيا وکړه او ډاډ يې راکړ .

په دې کې ناڅاپه د يوې خوا نه د ښځو يو مضبوط ټولې راښکاره شو چې مخه يې همدې چوک ته وه . د راتلو سره يې فلک شکافه نهرې پورته کړې چې په کې د سرو نه د بغاوت ، په خپلو پښو د ودرېدو او د ظلم او زياتي خلاف آوازونه پورته شو. زه چې پوه شوم چې دوی يوځل بيا خطا شوې او د افراط لاره يې ونيوه نو زر زر مې خپله ميانه روي رامخې ته کړه او په ډېر هنر مې د سړيو د سړيتوب گراف فټۍ فټۍ ته راکوژ کړ او چې په دې لړ کې مې څه زده وو ټول مې د دوی مخ ته ډيری کړل او بيا مې يې خپلو بۍ نرونو ته پام راوگرځولو.

ښځو چې دا هر څه وليدل نو يوه پکې راوړاندې شوه او ويې ويل: "دا څه بې هوډگي ده!!! _____ له دې ځايه ځي او که پوليس راوغواړم ."

په ما ورځ توره شپه شوه چې تر اوسه دوی څه ويل او اوس د يو نارينه د شړلو د پاره نارينه راغواړي . گويا خپله گټه په نارينه و کوي او سړي خپلو کې په جنگ اچوي . دې شۍ به کې ما نه هم رگ نبض خطا شو او سړي راته مکمل سړي ښکاره شو. ما سره غم شو چې دا هر څه خو زه د يو علمي تحقيقاتي د رامخې ته لښي دو نه زيات د ښځو سره د همدردۍ د اظهار د پاره کوم. نو بيا دوی زما مخالفت ولې کوي. ددې نظريې خو د سرو نه زيات ښځو ته د خپلولو ضرورت دی. دې کې نورو زما کاغذونه پوسټرې راجمع کړې او ما ته يې په دا مخ راوويشتې .

ماته ځان گل ليو ښکاره شو چې په ښار کې روان دی او د روم خلک يې په کاڼو ولي . بيا سقراط رامخې ته شو چې د حق و صداقت د پاره يې زهر وڅکل خو يو قدم هم شاته نه شو. ددې خيالانو راتلل وو چې زه په نوې جذبې خپل فلېټ ته راغلم او ټوله شپه مې په دې غم کې تيره کړه چې غلطې په کوم ځای کې ده. آخرد دنيا خلک زما په خبره ولي نه پوهی ري. ما لا دا سوچونه کول چې دې وخت کې راته دتبليغيانو هغه خبره راياده شوه چې د هر عمل شروع اول د خپل ځان نه پکار ده .

سهار ما پوره تياري وکړه او په ډېر فخرد ښار په کوڅو کې راروان شوم چې دې کې يوې ښځې بلې ته ووي: " دا لا څه شی دی _____ دا خو لکه چې هجرأ دی خانه خراب ."

ما مخ ورواړولو او ومې ويل: " بالکل صحیح تعبیر دې وکړو _____ د بادشاه مازغه لري خو افسوس چې بڼه ذات يې. "

خو چې لږ وړاندې لارم نو سوچ راغی چې هجرا خو څه بل څه شی وي. هغه عېب خو په ما کې نشته نو بیا ولې غلط طرف ته منسوب کړل شوم.

ما داسې کار کړی و چې قميص مې د بڼې اغوستی و او پرټوگ د نر. چې د وجود پورته حصه د بڼې نښاندگي وکړي او لاندې د نر.

زه چې پوه شوم چې نور نو بيخي په شرمونو شرم یرم او دې خلکو هسې هم ټول عمر د علم او ترقی مخالفت کړی دی او خدای خبر څومره د ملک و قوم خپرخواهان به شاته ديکه شوي وي نو څه فايده چې ځان کړوم. همغلته د خپل مشن نه مستعفي شوم او کور ته روان شوم.

مساوات

مونږ دواړو په ريستوران کې چای وڅکلې او راووتو. ښکاره ده چې څوک دوه درې پيالې شني چای وڅکي نو بيا ټوله ورځ امتيازې ورځي.

ما هغې ته ډير وويل چې هغه دې هم زما غونډې لاره شي او مخامخ دې د ريل دمټروکه پټۍ په خوا کې خپل ضرورت پوره کړي، خو هغې بيخي دا منله نه. حال دا چې مونږ دواړه د تحريك مساوات سرگرم غړي يو او به دې مو اتفاق دی چې دا دنيا د ښځې او نرډپاره يو ډول پيدا شوې ده او دواړه ترې بايد په يو ډول گټه پورته کړي.

ما بيا هغې ته وويل چې گوره ټوله دنيا راروانه ده او هلته د ځمکې په خدمت بوخته ده نو ته ولې نه ورځي.

په دې وخت کې دا خجالتنه شوه خو څه جواب يې رانه کړ. ما ته پته وه چې ددې جواب دا دی چې ”شرم دی زه څنگه په داسې ځای کې امتيازې وکړم چې نارينه دې په دوربين کې هم ښکاري“.

د هغې خوله ځکه بنده وه چې شرم يې د جواب په توگه نه شو رامخي ته کولی ځکه چې زمونږ په مجلسونو کې دا خبره ډيره په ټنډۍ سره غندل شوې وه چې پخپله ښځو هم ځانونه د شرم، حيا او پښتو په نوم د خپلو ډيرو حقوقو نه محرومه کړي دي.

بله ورځ مونږ په يو دوه مرسدېز موټرو کې د يو کلي په دوره روان وو. چې په لاره کې دوه بسونه وجنگيدل. هر طرف چغې سورې او د وينو لښتي روان شو. مونږ گادۍ يوې خوا ته ودراره او ورمندې مو کړې. تقريباً دوه درې ساعته مونږ د مرو په جداکولو، د هغوی د سامان آلاتو او پيسو په ساتنه، د زخميانو په راټولولو او هسپتال ته په رسولو تير کړل. کله چې حالات سم شو او خلک په خورديدو شو نو مونږ هم سترې ستومانه خپل گادې ته راغلو.

په گادې کې ناست زنانه ستاف چې مونږ په وينو رنک وليدو نو په ژړا شوې اوسرونه يې په لاسونو کې ونيول..... ”الله د ميندو به يې څه حال وي!“ ما چې کله د دوی دا يو طرفه آه و بکا واوریده نو ما ته يې سپين ږيري او بې کسه پلاران سترگو ته ودریدل چې دوی يې تکيه او دلاس آمسا وه --

ددې پېښې په سبب زمونږ دوره منسوخه شوه.

سبا ته اته وارو ټيليفون وکړ چې نن مونږ دفتر ته نه شو راتلی ځکه چې سرونه مو درد کوي او پروني منظر مو سترگو سترگو ته کيږي. ما ورته وويل چې مونږ خو يو هم نه يو پاتې شوي حال دادی چې سترې هم يو او منډه تره هم مونږ ووهله نو تاسې ولې نه راځئ.

تقريباً ټولو دا خبره واړوله راوروله چې زمونږ اوس هم سترگې سري دي او اعصاب مو کار نه کوي. تاسې خو سري بئ زړونه مو غټ دي.

خدای خبر ولې زما د دوی په عذر تشفي ونه شوه او زړه مې گيله من شو چې داڅنگه مراعت خواهانه منطقی دی چې د مساوات په دې دور کې برون هم مونږ سترې شو او نن هم - او اعصاب د دوی خراب دي.

دا خو لا څه کوي زمونږ په سترېا کې خو هغه وخت نوره هم اضافه وشوه چې تقريباً په دوه درې هفتو کې درې څلورو زنانه ټو دوه دوه مياشتې د ماشوم د زيرون رخصتي واخيسته.

خه وخت پس زمونږ په اداره کې د مساوات په موضوع يو سيمينار جوړ شو چې پکې د ملک نوموړو شخصيتونو گډون وکړ. ما خپله مقاله ډيره په زحمت ليکلې وه او تقريباً پنځه دېرش کتابونو د مطالعې او اعداد و شمار نجور مې پکې را جمع کړی و. د مطالعې په دوران کې زما ذهن ته دا خبره هم راغله چې: ”بڼځې او نارينه بالکل مساوي دي او دواړه انسانان دي. خو دا مساوات داسې نه دی چې دواړه بالکل يو رنگ دي يا ظرفيت ، جوړښت او کردار يې يو شان دی. بلکې مثال يې داسې دی لکه هوا او اوبه چې دواړه د ژوند دپاره په مساوي توگه ضرور دي. خو استعمال ، نوعيت او دريافت يې جدا دی“. خو ما دا خيال فوراً رد کړ.

زما مقاله ددې ادعا بڼه نمونه وه چې بڼځې او نارينه ايکي يوشی دی. د دوی حقوق ، مقام او اهميت بالکل يو شان دی. دواړه يو رنگ دي او لکه د موټر د پاڼو په شان دواړه د کور به چلښت کې برخه لري. زما مقاله کاميابه وگرځول شوه او ورته د بڼځو د حقوقو د بڼه حمايت امتياز ورکول شو. ناستو کسانو هم مقاله وستايه. د سيمينار دتشمير دپاره د پرنټ او اليکټرانک ميډيا نمايندگان په لوی شمير کې موجود وو. زما مقالې دومره شهرت يياموند چې ما ته د درې څلورو ملکونو نه د دورې دعوت راکول شو.

ما د ځان سره فيصله وکړه چې خپل ټول عمر به د بڼځو او نارينه ؤ د مساوات په خدمت کې تيروم او چرته چې د بڼځو حقوق تر پښو لاندې کېږي نو هلته به انقلاب راولم. ما خپلې مقالې ته نوره هم فراختيا ورکړه او د يو کتاب په شکل مې چاپ کړه. په کتاب کې چون د مساوات د راوستو يوه واضح کړنلاره ورکول شوې وه او ډيره په سختۍ دا غوښتنه شوې وه چې په کورونو کې نظر بندي زنانه دې راوويستل شي او ورته دې د ژوند په هر ډگر کې د سړيو سره اوږه په اوږه برخه ورکول شي. نو ځکه خو کتاب په بعضې غيرحکومتي تنظيمونو کې ډير مقبول شو او هر طرف ته ددې غوښتنې د پوره کولو يو طوفان راولاړ شو او زه د يو هېرو په شکل کې مخ ته راغلم. دا مطالبه دومره شديد شوه چې دې تنظيمونو او د ملک معززو بڼځينه شخصيتونو په يو اعلى هوټل کې د غرمۍ بندښت وکړ او وزيراعظم ته يې د خصوصي ميلمه په توگه د گډون بلنه ورکړه.

زه چې کله غونډې ته ورسېدم نو تقريباً دوه درې زره خلکو چې ډير شمير يې زنانه وې ماته هرکلی ووي او د گلونو هارونه يې را په غاړه کړل.

د گډون کوونکو او خصوصي ميلمه د همدردانه تقريرونو او په دې هکله د مرستې د اعلانونو نه وروسته ما ته د صدارتي خطبې بلنه راکول شوه. زه چې کله مايک ته راغلم نو احتراماً ټول ودرېدل او د لاسونو په مضبوطه پړا يې زما بدرگه وکړه. ما په زړه کې وويل چې همدا وخت دی چې دا مسئله په بڼه شکل راياده شي او وزير اعظم ته هغه نکتې په گوته شي چې د مساوات په لاره کې خنډ دي.

ما د تقرير په يوه حصه کې وويل: ”مونږ ته پکار دي چې د مساوات قابل شو او بڼځو ته هم په هر ميدان کې د خدمت کولو موقع ورکړو. بڼځې او سړي بالکل يو برابر دي په دوی کې هيڅ فرق نشته. کوم کارونه چې سړي کوي بايد چې بڼځو ته هم ورکول شي. په دې ملک نور د سړيو حاکميت نشي چلای دی. سړيو به ټولنه قبضه کړې ده. د کور ، محلې او کلې نيولې تر ساره او پوره ملکه بلکې تر پوره دنيا پورې نارينه د قابض کردار اداء کوي او په وسابو يې خيټه اچولې ده.“

په هال کې دومره جوش او پرغا خوره شوه چې که مجسم شوی وی نو لکه د واورې او باران به راوړېدلی وی.

ما خپل تقریر جاري وساته: ” ولې تاسې نه گورئ چې په دې ملک کې سړي د فوج په شکل را جمع شوي دي اوددې ملک په غرونو رغونو بې قبضه کړې ده. ولې ښځو ته په فوج کې د شاملی دو موقع نه ده ورکول شوې. د فوج سمه نیمه حصه دې د ښځو نه واخیستل شي او ددې ملک هرې حصې ته دې ولېرل شي“.

دې وخت کې په هال خاموشي خوره شوه:

” تاسو نه گورئ چې ددې ملک په ښارونو کې نایي نارینه دی- قصاب نارینه دی- دکاندار نارینه دی- مزدور نارینه دی- ټکسي ډرایور نارینه دی- ټول وطن نارینه نارینه دی. ولې داظم روان دی. ولې په کاروبار نارینه قابض دی. ولې د هر نایي په څنګ کې یوه ناینه نه کیږی نوئ- ولې رکشه د ښځې په واک کې نه ورکوی او ولې د کلي او ښارونو د پري او ملا مزدوري نارینه لوتي او د کلیو او ښارونو زنانه ورسره نه حصه داره لکي پري. ښځې هم غواړي چې ددې ملک په سختیو کې د نارینه و سره یو ځای برخه واخلي. حکومت دې په دې هکله اقدامات وکړي“.

ما چې ولیدل د حاضرینو رنگونه ټول تک سره شوي وو او بوزې شونډې یې د عادي حالت نه را اوږدې شوې او سترګې یې ټاغې راوتلې وې. ما سوچ وکړ چې دا په تقریر کې دډیر محویت عالم دی. ” مساوات چې دی یواځې په دفتر کې د میز تر شا نه دی بلکې په کلیو بانډو، ښارونو، لارو کوڅو، پوله پټي، جنګ او دفاع - هر څه کې مساوات دی. ښځې دا غواړي چې یو نارینه مري نو یوه زنانه به ورسره ضرور د جنګ په میدان کې مري. دا نه شي کیدی چې سړي دې په سرحدونو جنګ پري او د لویو نړیوالو طاقتونو د گولیو ښکار کیري دې او ښځې دې په سرخي پاوډر د مساوات لفظ ته تجلا بخښي. لنډه دا چې که د یو نارینه ملا درد کوي نو د یوې زنانه ملا به ورسره ضرور درد کوي.....“.

زه چې کله په خود کې راغلم نو ډیر وروسته به دې پوه شوم چې نن زما په هسپتال کې دریمه ورځ ده او لس پنځلس ورځې مې نورې هم همدلته دي.

العیاذ باللّٰه

مجنون ځکه کامیاب و چې ځان یې نه و تقسیم کړی او ټول عمر یې یواځې په یو عشق گوداره وکړه. او روایتونه وايي چې لیلی هم ډیره بښایسته نه وه بلکې توره وه نو ځکه خو مجنون ته د ډیرې انرځې د مصرفولو ضرورت نه و او لکه د زیارت د ډیوې په لړو تی لو هم چلې ده. خو ابن خلدون په خپل کتاب تاریخ المفسدین کې یوه عجیبه واقعه راورې ده چې هغه ددې پورته بیان نفي کوي.

داسې ښکاري چې ابن خلدون دا روایت په غلطه طریقه حمل کړی دی خو چې سړی د نننۍ زمانې د مفسدینو اعمال گوري چې د اسلام او مجاهد په جامه کې یې ځانونه د الله جل مجدده په مخ کې څومره ذلیل کړل ، څومره یې په خپلو غورو ربرو د قرآن پانې داغدارې کړې او څومره یې خپلې بگړۍ ددې خاورې د صحرايي غریبو پی غلو په طهارت نجسې کړې... نو د سړي باور شي چې مجنون به هم سم سړی نه و.

ابن خلدون لیکي چې مجنون یوه ښځه هم اغوا کړې وه. هغه دا کار هغه وخت کړی و کله چې هغه د روزگار په تلاش کې بغداد ته تللی و. کله چې هغه د یوې بالاځاني په خوا کې تېرېده نو د ساز و آواز شیرینی هغه دې ته مایل کړ چې دننه ورشي. کله چې دننه ورغی نو په قلوبطرا نومې رقاصه یې زړه بایلود او د تورې په زور یې هغه وتښتوله. کله چې لیلی ددې خبرې نه خبره شوه نو مجنون ته یې یو خط ولیکه چې دا غلط کار دې ولې کړی دی. مجنون په خپله صفایی کې ولیکل چې د یو چمن د گلونو خوشبو چې د چمن د دیوالونو نه هاخوا اوري نو خامخا به د گلونو کاروباریان ځان ته متوجه کوي او د خوشبو د تسخیر په خاطر به په گل او گل اجاره دارې قایموي. خو زه بیا هم افسوس کوم او د خپل ندامت په خولو لوند یم. ته خفه کیره مه ځکه چې زه اوس هم له تا سره مینه لرم. تاته خو پته ده چې عراقی بن مانس په یو وخت کې په درې څلورو ښاخونو زانگي او خوند اخلي.

لیلی چې د مجنون په لهجه کې د بغداد د منکلهینو او ادبي آواره گردو عیاشي محسوسه کړه نو پوه شوه چې مجنون اوس کوهي ته بوکه نه اچوي بلکې راساً کوهي ته کوز شوی دی.

ابن خلدون لیکي چې لیلی ددې نه وروسته د ځان نه ښاماره جوړه کړه او روزانه به یې د چندرو په مختلفو ښاخونو رازانگل او د صحت خیال یې ساته.

واسکو ډی گاما چې د یورپ نه د قسطنطنیې په لاره هند ته راته نو مجنون یې په روم کې لیدلی و. هغه په خپله سفرنامه کې لیکي چې د روم په مضافات کې زما ملاقات د مجنون نومې یو سړي سره وشو چې تازه عیسایي شوی و او د ورځې به درې ځله چرچ ته تلو. گاما لیکي چې ما د هغه نه پوښتنه وکړه چې ته د عیساییت نه څومره متاثره یې او د مطالعې محور دې څه شی دی؟

هغه په جواب کې ووي چې زه د عیساییت نه ډیر زیات متاثر یم ځکه چې دلته یو پادري راته کار هم پیدا کړی دی او لور یې هم راکړې ده. اول عراق ته تللی وم هغلته راته قتل وشو اوس دلته راغلم.

مودې تی ربري او د مجنون د بد کردار وارثین اوس هم د ځمکې په مخ راټوکېږي. اوس هم خلک د پیسو دپاره عیسایان لکېږي ، کیمونسټان لکېږي ، او شیعه گان لکېږي او د پښتانه غونډې د مخلص مسلمان او بې ضرره انسان په سینه چاره ورمندې.

زاویه دنظر

د بادار پلار بوډا و او مور يې د زمري غوندي په ټول عمر کې صرف دوه بچي راوړي وو ، بادار او سېد نظر .

د جمعي ورځ وه ، جومات ښه ډك و. ملا صاحب بيا بيا دا حديث شريف لوسته چې اَلصَّدَقَةُ رُدُّ الْبَلَاءَ او ورسره ورسره يې د صدقي د اهميت مختلف اړخونه راېرس يره كول. په بادار دومره اثر وشو چې سمدستي يې د كور د بکس نه پنځه سوه روپۍ وويستې او راووت. د هغه د نى كى كولو حس ښه په جوش كې و. مدرسې ته چې ورسى ده نو د اطمینان دپاره يې د مدرسې بورډ ولوست:

مدرسة بحرالعلوم

مهتم: امام العارفين علامه الحاج حسين احمد صاحب مد ظله العالی

او بيا په مدرسه ورننوت. د كوټو او برنډو د يو اوږد قطار نه چې تى رښو نو مخامخ ورته يوه نوراني څېره ښكاره شوه چې اوږده سپينه ږيره يې لرله. د لململ پكړۍ يې په سر وه او په لاسو كې يې اوږدې تسپې لاندې ځنكى دې. بادار نى غ ورغى او د هرکلي په وخت ورته پښو ته ټيټ شو او بيا يې پنځه سوه روپۍ راوويستې او مولنا صاحب ته يې په لاس كې كى ښودې. نوراني څېرې چې پيسې وليدې نو په نورانيت كې يې اضافه وشوه. بادار يې د لاسه ونيوه او د ځان سره يې يوې كوټې ته بوتلو. كله چې كښى ناستل ، نو د بادار په حق كې دعا وشوه:

— جَزَاكَ اللهُ أَحْسَنُ الْجَزَاءِ فِي الدُّنْيَاءِ وَالْآخِرَةِ ، اللهُ رَبِّ كَرِيمٍ دې تى نى ك عمله او قرآن خوانه كړې. الله دې تاته ددې نيكي. يو په سله بدلې دركړې چې تا د الله د دين خدمت وكه. خو تاته ښه پته ده حاجي صى ب چې زمونږ دا مدرسه خاص په چندو باندې چل يري بله څه زريعه نشته دى. نو كه ستاسې غوندي اهل خى حضرات له مونږ سره څه لاس امداد وكړي نو الله جل شانه به يې اجر عظيم وركړي.

د بادار سترگې وځل ي دې. هغه ته د نى كى كولو بله موقع په لاس ورغله. سمدستي يې جى ب ته لاس كړ ، قلم كاغذ يې راوويستل او يو لسټ يې تيار كړ.

سبا ته بادار لس زره روپۍ په جى ب كې ايښې وې او د مدرسې په لور غشى شوى و. په لاره كې دوه درې ځايه پوښتنه وشوه: — باداره چرته ؟

بادار هر ځاى د تى رى او دې صدقي ذكر ښه په شډومد وكړ او ترغيبي كلمات يې اداء كړل. بادار به لا مدرسې ته نه و رسى دلى چې يو شمير خدايي رضاكار يې د پلار په حضور كې حاضر شول او د بادار د كارخى نه يې خبر كړ.

بادار چې كور ته راغى نو گوري چې پلار يې بې هوشه دى او خلك پرې راجمع دي.

— ” ما خو څه خوړلي نه دي او نه مې پرې جوازي كړې ده _ په تاسو خو حرام شه كه په خپل عمر كې يوه انه هم خيرات كړئ. “

د بادار خيال و چې خلكو ته يې صحيح جواب وركړى دى. په دې وخت كې د كلي ملك ، د جومات ملاصاحب او يو دوه درې كسه نور هم راغلل .

”راغلی دی د وخت حاتم طایی ..... خیرات خو به ما لئی ری نو بل خای ته یې د ورو څه حاجت دی ، الحقُّ للقرب“ .

د ملک صی ب ددې خبرې نه وروسته د بادار ماما وویل: ”د سړي چې د کمي کور راشي نوچرگان یې هم یې لاري شي پاتي خو لا انسانان.“

ملا صاحب چې د تقوی او علمیت شهرت یې تر لیرې خور و په ورومي ځل خوله پرانسته: ”بادار جانه! پیسې دې څه کړې ___ چرته اخوا دېخوا خو به دې ضایع کړي نه وي؟“

د ملا صاحب ددې خبرې سره د بادار ډبران اور واخیست: ”ملا صی ب څه لی وني خو نه یم..... د خدای او رسول په لاره کې مې لگولي دي ، څه ډمانو ته خومې نه دي ورکړي.“

___ ”ښه نو چاته دې ورکړي دي؟ ..... خای یې معلوم دی؟“

ملا صاحب بله پوښتنه وکړه.

___ ”هو ولې نه د مدرسه بحر العلوم مهتمم صاحب ته مې ورکړي دي. طالبان ټول نهر وو او نور کتابونه متابونه یې هم نه وو. زما په زړه الله رحم وکړ او زه ورته خدای وسيله کړم.“

په دې وخت کې د بادار د پلار سترگې وغړېدې خو چې د کور ټوله متاع (لس زره روپۍ) یې سترگو ته ودرېدې نو بیا یې هوشه شو.

___ ”که ملا حسین احمد ته دې ورکړي وي نو هغه خو څه بل شان سړی دی. دمدرسي په نوم یې ځان ښه جوړ که. کله به نوی جومات شروع کړي ، د هغې د پاره به چنده غواړي او کله به ځان ته د مدرسې مهتممي پیدا کړي. بلا سړی دی د بهر ملکونو سره یې هم رابطه شته. په صورتِ قطعي سره به د مدرسې یو احتیاج هم رفع نه کړي. الله جلّ مجدّه به د دغسې افرادو حشر له علماء

سوء سره کوي. ___ الله دې مونږ ته نجات راکړي.“ ملا صاحب د خپلې جهان بینۍ وضاحت وکړ.

ملک صی ب چې د ملا صاحب وضاحت واورېده نو خبره یې لنډه ختمه کړه: ”زه په ډېرو

خبرو نه پوه یم خو بس دومره درنه وایم چې همدا اوس لار شه او هر رنگه چې وي پیسې حاضرې کړه.“

د بادار سر په درد شو. که د ملک صی ب ویره نه وی نو کله به هم بیرته په پیسو پسې نه وی تللی. خو اوس خو له داسې چا سره اوسنی و چې د ډېرو قبلي یې سمې کړې وې.

بادار څادر په اوږه کړ او راووت. په لاره به یې کله د سر درد زیات شو او کله کم. مدرسې ته چې ورسېده نو ن ی غ همغه دفتر نما کوټې ته لاړه. د علامه حسین احمد سره یو بل کس هم ناست و چې ښه اعلی لباس یې اغوستی و او یو نومولود یې د غور داډان د باره راوړی و.

بادار ساه نیولی په کوڼه ور ننوت او د سلام کلام نه وروسته د خرپر توشک په هغه څنډه کښی ناست چې مخې ته درۍ یې طالبانو په چاپجوش سوزولې وه.

”حاجي صاحب څنگه داسې زر بیرته راغلي؟ ..... الله جلّ شأنه دې خیر و عافیت وفرمایي ..... څه حادثه خو نه ده واقع شوې؟“ ملا صاحب په داسې انداز وپوښتل چې د مخ نه

یې غم او پرېشاني څڅی ده.

”مولنا صی ب! ماته خپلې پیسې بیرته راکړه ___ که ته داسې ونه کړې نو ما به ټول کلی

په دار کړي.“ بادار د خپل خای نه رامخې ته شو.

__ ”ولي الله رب العزت دي ستا په حال رحم وكړي. ته خو ډېر نيك او متقي انسان يې. د خداوند جل و علي شانه نيك بندگان تل د امتحاناتو سره مخ كېږي.“

__ ”هر څه چې وي مولنا صيب خو زه ددې امتحان د ټينگې بېخي نه يم. ما دمور او پلار د مشورې نه بغېر دا كار كړي و او اوس خو راته ټول كلي يو شوي دي. ملك صيب هم خبر شوي هغه مې ولاكه ژوندې پرېږدي. گني زما په وس چې وشي زه به دا خپل كور هم خلكو ته وركړم. بس چې خلك رضا وي او زما ښه ووايي.“ بادار په هيجان ام زه لهجه وويل:

__ ”گوره الحاج صاحب! يوه مقوله ده چې العوام كالانعام ____ عوام د خاروو په شان دي. د دوي په خبرو پسې به نه گرځي. ته خپل تعلق د خداوند كرم سره ټينگ ساته. باقي امتحانات به راځي خو ته خپله حوصله درسته ساته. څرنگه چې حضرت لقمان خپل زوي ته د صبر تلقين كوي همدغسې زه تاته هم د صبر جميل توصيه كوم.“

__ ”زه خو به صبر وكړم خو هغوي كې چې د صبر ماده نشته نو څه وكړم؟“

__ ”هغوي ماته پرېږده. زه به ورته وعظ و نصيحت وفرمايم او د صدقې په اهميت به يې خبر كړم. الله به ورته هدايت وفرمايي. ته صرف دومره وكړه چې تر دې ځايه يې راوله. كه نه راتلل بيا به خي ر دى زه ورپسې ورسلم.“ علامه صاحب زر د بادار تشفي وكړه.

بادار جيگ شو، خپل سر يې په لاسونو كې ونيوه او روان شو.

__ ”ډېر صالح انسان دى. الله ورته ډېر روغ صحت او عقل سليم وركړي دى.“ علامه صاحب ډاكټر صاحب ته مخ ورواړولو او خپله رايه يې څرگنده كړه.

ډاكټر صاحب ماشوم يوې ډډې ته كړ او وپې ويل: ”هر څه چې وي مولنا صيب! خو ماته دا سړى نفسياتي مريض ښكاري.“

انسان په فاصله د انسان

”صدر له ___ بورډ له ___ کابلی له ___ اشغری له ___!!“ او ددې آواز په اورېدو سره زه گادې ته وختم. د سلام اچولو نه وروسته په مخامخ سیت کېښی ناستم. تقریباً د ټولو نژدې سیتونو نه زما د سلام جواب راغی.

”تایم څه دی؟“ زما د څنگ کس خوله را اوردې کړه او پوښتنه یې وکړه.

___ ”پاو باندې نهه“

گادې ډرایور د یو مولانا صیب کیسټ بڼه په جهر لگولی و. هغه زما آواز وانه وربډه او بیا یې وویل: ”څه؟“

ما گهړی د هغه مخ ته ونيوه او لږه شۍ به وروسته هغه بله پوښتنه وکړه:

”گهړی بهرنۍ ده؟“

زه یوه شوم چې د صاحب سیت زما د گهړی ډیزاین خوش شوی دی ___ ما وویل: ”آو ___ د پیرس نه راغلي ده.“

د هغه سترگې زما د گهړی د ځلا نه هم زیاتې وخلقې دې او خپله خیرنه گهړی یې په لستونې کې دننه کړه.

دې کې یو کس وویل: ”ته راکه ___ دا کتاب! شاعري مایري ده که څه؟“ او دې سره هغه زما د غۍ پرې نه کتاب کش کړ. د بل څنگ سیت والا چې دا ولیدل نو زما د غۍ پرې نه یې دواړه رسالې راښکودې. په دې ټول عمل کې د هغوی نظرونه په ما نه ، بلکه په کتابونو رسالو متمرکز وو.

ما چې د التفات دا لاپروا انداز ولیده نو ما هم هغوی ته ونه کتل او د خپلو شخیدونکو لاسونو په چاپي کولو سر شوم. زما په زړه کې یو خاص قسم خورلني وټوکېده او دې شۍ به کې ماته خپل ځان څه خاص څیز ښکاره شو.

___ ”آ وروره! کرایه راوالی ___“

ما سره ماتي نه وې _____ کليز ته مې د سلو نوټ ورکړ. کليز شاته کور شو او په بې ادبي سره بې وويل: "ښه گوري چې داسې حالت دی او بيا هم نوټ راوباسې."

دې وخت کې شانه د درېم سيټ کرم فرما چې اوږدو شخو برېتونو کې يې د جوارو د وړي پوستکي نښتي وو او توکه يې تازه تازه لاندي غورزولې وه، وويل: "راکه .... زه ماتي درکم."

کليز د هغه سره معامله خلاصه کړه او ماته يې آدايگي وکړه.

گاډی ښه تيز روان و. مختلف دکانونه، مکانات، د سړک نه گرځېدلې لارې او مختلف شکلونه حليې د شيشو نه وروسته پاتې کېدل. زه هم چې لږ اوږگار شوم او غورونه مې ساړه شو نو نظر به مې خامخا مخکې لگېده.

ما د سپي نې برقع والا زړې ښځې چې د برقع نه يې مخ دباندې راويستلې و او په تيزه بوزه يې د غټو شيشو چشمه رازورنده کړې وه، تر څنگ يوه جينې هم وليده چې عمر به يې په مشکله شلو کالو ته رسیده. د هغې برقع نه وه نو مخ به يې د څه شي نه دباندې راويستلې وی نو ځکه خو مجبوراً بهر و.

د هغې غيړې کې دوه کتابونه وو. د يو نوم خو صفا ښکارېده (هيومن اناتومي) او د بل ما هغه وخت وليده چې زما د نظر لاندي راغی (سوسپولوجي). ماته راياد شو چې دې دواړو سيتونو تر اوسه زه نه مخاطب کړم او نه يې څه توجه وکړه. او رښتيا دوی ماته د سلام جواب هم نه و راکړی. خو سره له دې به هم زما نظر مسلسل زما د سيټ د افق نه طلوع کېده او د هغې د سيټ په کنارو به پرېوتله. خبره تر دې نه وه محدوده ما له هغې سره خبرې کول غوښتل. د هغې د کتابونو موضوع او تنوع زما د پاره پرکشش وه. خو زما داسې حالت و چې تر اوسه زه د خبرو د کثرت نه تنگ وم او چې اوس زه خبرې کول غواړم نو نامعلوم وجوهات زما خوله گنډې.

غالباً په دې گاډي کې د څه اسبب وغيړه اثر و ځکه هغې به هم ماته نه راکتل او نه يې تر اوسه زما څه نوره حوصله افزايي کړې وه.

دې وخت کې زما نظر په يو شعر ولگېده، کوم چې د هغې سيټ ته مخامخ د شيشې ديو سر نه تر بل سره ليکل شوی و.

"که راته گوري درته گورم _____ که راته نه گوري پروا دي نه لرمه"

زما د شعر په صحت شك شو ځكه چې تر اوسه داسې څه صورتحال نه و پيدا شوى. ما يو ځل بيا هغې ته وكتل خو هغلته څه كرنټ پيدا نه شو.

زما زړه كې تيره شوه چې ددې ځاى نه د پښتو دا شعر وړانول پكار دي. بيا مې ووي چې دې كې د شعر څه غلطې ده. غلطې څه بل چرته ده.

ما همدا سوچونه كول او گاډى د ښار د هغې برخې نه تىرېده چې د سنيماگانو د پاره مشهور و. په دېوالونو نن سبا د "انجام" پوستري لگى دلې وې. ما چې سترگې پورته كړې نو گاډى هم ددې اعلان خى نه خالي نه و. مخامخ پوستر لگى دلې و چې پكې پلار د خپلې لور په سر كلاشكوف ايښى و. او حيدري نعره يې وهلې وه.

د فلم ستوري ماته پته وه. هغه داسې وه چې يوه جينى. د يو هلك سره مينه كوي او يو بل ته نى ك جذببات ساتي. آخر هغوى دواړه د كوره وتښتي. د هغې پلار چې يو كلك پښتون وي، هلك مړ كړي او بيا خپله لور وولي.

ما چې د فلم د انجام په تناظر كې جينى ته وكتل نو د معاملې تل ته ورسېدم. بيا مې زړه ته راغله چې زه هغه تښتوم خو نه صرف يو څو بې ضرره غوندي خبرې كول غواړم. آخر هغه هم انسان دى او زه هم.

مصيبت دا و چې تر اوسه هغې زړې بودى، هم "كه رانه گورې درته گورم" قابل اعتناء نه و گېلى. ما چې دا ځل جينى ته وكتل نو خپل حجم راته په كمى دو ښكاره شو. او د هغې خلاف زما د شكاياتو د بوجى نه هوا ووته. خو چې به بودى مې نظر پر پوته نو په زگونو كې مې د وينې حركت تيز شو او د لاسونو گوتې مې خپلو كې زور شوې. گويا بودى يې په ستوني كې نيولې ده او لكه د مرغى يې چغول غواړي.

دې وخت كې ډرايور لكى سټ بند كړ او زما شاته ناست سړي د خپلو گناهونو بخښنه غوښتل شروع كړل. هغه په زقت آمى زه لهجه د خپلې كورنۍ د ستر پردې د ساتلو خواست وكړو. او د توبيخ توفيق يې وغوښت.

ماته د گاډي ماحول دقيانوسې ښكاره شو. زه د گاډي نه كوز هم شوم خو ماته تر آخره په خپل مقصد كې كاميابي ونه شوه. آخر هغه انسان نه و كه څه چې زما ورسره خبرې ونه شوې. ما خو په شعر هم عمل وكړ، د گناه كولو تجربه مې هم نشته او خداى ته پته ده چې زه د "انجام" كوم كركنر

هم نه یم او د هیومن اناتومی او سوشیولوجی طالب علم ته د جنس د تفریق څه اهمیت دی. نو بیا
آخر ولې هغه زما د پاره شجر ممنوعه وه یا زه د هغې د پاره ناسور!!!.

مشيني دور انسان چرته بيابي

د ولیم د ډېوډ سره دومره مينه وه چې ولیم به هروخت ويل: زه تا به هر قيمت خپلول غواړم. ډېوډ به هم په شروع کې د هغه په دې خبره لږ څه توجه کوله. خو کله چې د ولیم اصرار د حد نه واوښت نو ډېوډ د هغه په نفسياتي اړخ شک وکړ. آخر يو نر هم د بل نر سره دومره مينه کولی شي؟؟؟

ولیم هم څه کم بنائسته نه و. د پوهنتون په جينکو کې خو دومره مقبول و چې زياتره پرې سټي پټي وې. خو سره د دومره ښکلا هم هغه ډېوډ خپلې دوستۍ ته مائل نه کړې شو. او مائل شوی به نو څنگه وی چې کله به ډېوډ لږ هم ورسره نرمه رويه وکړه او ورسره به په يوې خوانه کښی ناست نو بيا خو به لکه د ژورې ورپورې نښتی و. دوليم همدې عادت ډېوډ د هغه نه زړه توری کړی و.

ولیم چې خپله بې چارگي وليدله نو د يو دوست په مشوره يې عبادت ته مخه کړه او هره يکشنبه به چرچ ته تلو. هغه په ژړا د خدای نه د ډېوډ التفات وغوښت. هغه صدقه خيرات ورکول هم شروع کړل. روزانه به د لس پنځلس خبرمارو جامونه دده په غورځۍ دلې ښکته ټنگۍ دل. ډېوډ د ولیم په زړه کې دومره ننوتی و چې ولیم صرف دا نه غوښتل چې ډېوډ يې يو حقيقي دوست شي بلکه هغه د ډېوډ ملګرتيا ديوي ښځې خاوند په څېر غوښته چې د ژوند ټول رازونه يې شريک وي او به يو بل کې جذب شوي وي.

يوه ورځ ولیم د جينتيکي بدلون په هکله ولوستل چې د جديدو سائنسي وسايلو په مرسته سړی کولی شي چې ځان په ښځه او ښځه کولی شي چې ځان په نارينه بدل کړي.

د شپې چې د خوب په نيت خپلې کوټې ته ننوت نو دډېوډ خيالونه پرې بيا راوورېدل. آخر هغه څنگه کولی شي چې ډېوډ د ځان کړي.

هغه په دې سوچونو کې و چې د ننني درس موضوع يې په ذهن کې راوگرځی ده. ددې خيال راتګ ولیم ته يو څه نفسياتي خوشحالي وڅښله. اوټوله شپه يې ددې عمل په هکله په فکرونو تیرې کړه. ولیم د خوشحالی نه په جامو کې نه ځائیده. د هغه پلان د هره پلوه کامياب و. هغه په ډېره آسانی کولی شو چې په نزدې جينتيکي مرکز کې ځان په ښځه بدل کړي او خپل ټول کړه وړه داسې جوړ کړي چې يواځې يې د يوې حسيني جينۍ نه توقع کېدی شي. بيا به پوهنتون کې به نوي نوم داخله واخلي او دډېوډ د عاشقانه مزاج نه به گټه اخيستو د هغه سره يو پائدار محبت وکړي او بيا محبت خپل انجام (واده) ته ورسوي.

سهار ولیم د یونیورسټی په ځای ډاکټر ته ورغی او خپله اراده یې څرگنده کړه. ډاکټر چې دده خبره واورېده نو هغه یې د لاس نه ونيو او د ډاکټرانو یو بورډ ته یې وړاندې کړ. هلته ده ته ددې عمل د تیاره اړخونو په هکله معلومات ورکړل شو. هغه ته وویل شو چې دا کار ډېرې ستونزې لري او ډېر کم خلک بیا خپل لومړي حالت ته راوستل شوي دي.“

ولیم په پوره اشتیاق وویل: ”ډاکټر صاحب! ما به خپل نارینه ژوند کې ډېرې تودې سرې لیدلي دي. زه نور بې ځي د نارینتوب نه تنگ یم. که رښتیا ووایم نو همدا نارینتوب دی چې زما د یو لوی آرمان د پوره کېدو په لاره کې خنډ دی.“

” — ښه نو چې داسې ده راځه.“ د ضروري کاغذاتو د ډکولو نه وروسته اېرېشن وشو او ولیم په ښځه بدل کړی شو. بیا ورته څو ورځې په هسپتال کې د پاتې کېدو وویل شو. هغه دومره خوشحاله و چې ټول وخت به یې په خپلو نرمو نرمو لویو او ښکلو انځنیو لاسونو وهل. دهغې نوی نوم ..... الزبت جی ن ..... څومره ښائسته و.

څلورمه ورځ چې مینه ناک ولیم په داسې حال کې چې د ډېوډ د وصال آرمان او د بې مثاله خوشحالیو احساس یې په زړه کې و د هسپتال نه راووت نو سترگې یې په مخامخ اخبار والا ولگېدې. ډېرې ورځې د دنیا د حالتو نه یې خبره پاتې شوی و.

اخبار یې چې پراښت نو یوه داسې زړه چاؤدونکې چغه یې د خولې نه ووتله چې پورته شو او په ځمکه ولگېده ..... ډېوډ پوهنتون ته په لاره په یوه تریفیکي پېښه کې مړ شوی و!!!

د ډېوډ مړینه د مرگ په دې گرم بازاری کې کومه لویه واقعه نه ده. بلکې د خنګان ځای دادی چې انسان چرته ددې خواهش ونکړي چې نیم دې انسان او نیم دې ځناور شي. یا دا چې په مکمله توګه دې څر او یا غوايي شي چې د انسانیت د اوسني معیار نه فرار اختیار کړي او د خودکشی په ځای چرته د غره په لمن کې څرېدو ته ترجیح ورکړي.

ذکر د ځمکې

22 اپریل

نن د ځمکې نړیواله ورځ ده. په ټولو چینلونو د ځمکې د مشکلاتو ذکر دی اود هغې د حلولو فکر ما سوچ وکړ چې ورځ د ځمکې لمانځل کېږي اونمايندگي يې انسانان کوي ، دا ځنگه لمانځنه ده. دوی ته پکار ده چې ځمکه یې د خپلې ورځ لمانځلو ته پرې اېښی وی یا یې د ځمکې خبرو ته غوږ اېښی وی چې هغه په دې هکله څه وايي او د هغې څه جذبات دي .
ددې کار دپاره ما داسې چل وکړچې د ښار په مضافات کې واقع لویې هدیرې ته لارم چې د زمانو زمانو راهیسې په کې مړي دفن شوي او د ځمکې لویه حصه یې نیولې ده . هغلته ځمکې ته د قربت او د هغې سره د مرکې په نیت یو سوري شوي قبر ته ننوتم او سترگې مې پټې کړې . د سلام کلام نه وروسته مرکه شروع شوه:

سوال: ”نن ستا نړیواله ورځ ده — ته څه محسوسوي؟“

جواب: ”عجیبه خبره ده ولې دا نورې ورځې نړیوالې نه دي څه چې زه یې د خپل مشقت په نتیجه کې راولم. دا تخصیص بی‌خي احمقانه دی. هره ورځ زما عالمي ورځ ده او د ټول عالم له پاره ده.“

سوال: ”خو دا ورځ ستا د مسائلو دپاره نومول شوې ده چې ستا مسائل څه دي. مثلاً د اوبو کمې ، د هوا ککړتیا ، او د خلکو دېرښت وغیره...“

جواب: ”دا زما مسائل نه دي. زما په سر یې خلک ولې راتپي. که هوا او اوبه کم دي یا گنده دي نو له دې سره زما څه اړیکه ده. خلک ډېر دي او که کم ، په ما یې څه بوج نشته دی. زما اوس هم ډیره حصه خالي ده.“

سوال: ”نو که د ځمکې د نړیوالې ورځ اصطلاح غلطه ده نو انسانان یې ولې ستا په نوم لمانځي؟“

جواب: ”انسانان خو هغه مخلوق دی چې په کوم لوبې کې وخوري نو په همغه کې ښه ردي. مسائل یې خپل دي ، ژاړي یې زما په نوم. — زما ددې ورځې سره هېڅ تعلق نشته.“

سوال: ”ستا د خبرو خو دا مطلب نه دی چې ستا د انسانانو سره هېڅ رابطه نشته او ته د هغوی په هکله یې حسه یې؟“

جواب: ”د دوی په وجود کې زما ماده شامله ده نو ځکه د دوی خیرخواه یم.“

سوال: ”نو دوی چې دا ناکاره کارونه کوي او ستا په سینه یې فساد برپا کړی دی نو په دې کې خو چرته ستا ددې مادې غلطې نه ده یا ستا لاس خو پکې نه دی شامل؟“

جواب: ”که داسې وی نو زما په داخل کې به هم د بدې وجود وی او ما به بد شهرت لرلی. ما سره د دوی نه مخکې پېرپانو هم ژوند کړی دی چې یو جدا مخلوق دی. هغوی هم بد رواج کړل او د شر ملگرتیا یې وکړه.“

سوال: ”ستا او د انسان ترمنځ څه رښته ده؟ گاوندیتوب دی ، کوربه توب دی او که ته د هغوی ملکیت یې؟“

جواب: ”ما ورته صرف د لنډې مودې دپاره خپل خدمت وړاندې کړی دی. دوی کردارونه دي او زه سستې ج. د ډرامې د اختتام نه وروسته مونږ به یو بل پورې نه یو تړلي“.

سوال: ”د اشرف المخلوقات د رتبې په هکله دې څه خیال دی؟“

جواب: ”دا زما مسئله نه ده. ځکه چې زما ترجیحات بدل دي. دا پوښتنه د خرو، غوایانو، پې شوگانو او داسې نورو په مخکې ایښودل کېدی شي“.

په دې وخت کې زما نظر په قبرکې په یو اشرف المخلوقات ولگېده چې اوږد غزېدلی و او تش د هډوکو ډانچه پاتې وه... ما پوښتنه وکړه:

- ”دده په هکله دې څه خیال دی اوتا ورته پناه ولې ورکړې ده. آیا دا ستا په ذمه واری کې شامل دي؟“

جواب: ”دا خو چې کوم اشرف المخلوقات د شرافت د کثرت تاب را نه وړي نو د باعزته شاباسي دپاره یې زما غیږي ته راوړي. ځکه چې دوی ته پته ده چې زمونږ اصل ځمکه ده او ځمکه ځان نه شرموي“.

سوال: ”وخت څه شی دی؟ آیا ته د وخت احساس کولی شي؟“

جواب: ”وخت زه زیروم. بلکې زما حرکت او وجود د وخت د پیدائش او بيمائش دپاره دي. خو زما ورته خپله څه ضرورت نشته ځکه چې وخت د ټوکی دونکو خوا هشاتو د پوره کېدو د انتظار نوم دی. او دا انتظار نور کوي زه نه“.

په دې وخت کې ما سره سوالونه خلاص شول له منډې کولو نه وروسته زه بهر ته راووتم او د ځمکې په سر راروان شوم. ما چې شا او خوا وکتل نو هر طرف انسانان د بیلابیلو کردارونو په شکل لگیا وو او سستې ج ته یې د خپلې آداکاری جواهر ښکاره کول.

زه په سوچ کې شوم چې دا آداکاری د دوی جبلت دی، ضرورت دی او که ناداني.

حاجت

يو ځل د ځمکې د مخ په يوه حصه کې دوه کورونه آباد وو. يو کور ښه اعلى او په نوي طرز جوړ شوی و چې د بل کور قطب طرفته پروت و. د کور ضرورتونه لکه د خوراک څښاک لوسې ، رنگارنگه جديده مشينيزي ، فريج ، فریزر ، گاډي ، حفاظتي وسله او نور ډېر شيان پکې وو. او په بل کور د الله تعالیٰ دا مهرباني وه چې ښې ښايسته گرمې نرمې اوبه ورته نژدې بهی دې. ددې کور خلکو به چې دهغې بل کور حساب او کتاب وليده نو ذهنونه به يې مرگي مرگي شو. او د هغې کور خلکوبه چې ددې کور په خوا کې گرمې نرمې راروانې اوبه ولې دې چې د دنيا ټول نعمتونه يې را په مخه کړي دي نو خولې به يې اوبه اوبه شوې.

آخر د هغې کور خلکو صلاح په دې وکړه چې ددې کور په منځ کې لاره وبستل پکار دي. او دې اوبو ته په څه چل ځان رسول پکار دي. خوستونزه دا وه چې د هغې کور د خلکو جامې تکی سړې وې او ددې بل کور نکې شني. روند ته هم ښکارېده چې هغه دی سور په شتو کې رانوتی دی او د چادر او چارديواری حقوق يې مات کړي دي. ددې ستونزې د پاره سرو دا حل راووبسته چې د اوبو د غاړې د کور د خلکو جامې بدلول پکار دي. ددې غرض د پاره هغوی دې کور ته ډېرې جامې هم راولېدلې خو مشکل دا و چې کوم کس نيم به چې واغوستې نو هغه به پکې څه عجيبه شان ښکارېده.

د هغې کور خلکو چې په دې کور لى دوه درې سره وليدل نو راهی يې کړل او هره خوا يې درز دروز شروع کړ. هغوی په لاسونوکې سره سره ټوپکونه هم راخيستي وو. ددې کور خلکو چې دا حالت وليده نو د خدای کار ود کومې خوا نه يې څه سپين غونډې ټوپکونه راپيدا کړه او په مزاحمت يې شروع وکړه. په دې وخت کې په دې کور کې دوه درې مې لمانه هم وو. هغوی هم په جنگ کې برخه واخيسته خود هغوی په ټوپکونو کې څه چل و چې ډز به يې وکړ نو کله به د سور د ښي غور سره تى رشو او کله به د چپ .

نتيجه دا شوه چې د کور ځمکې ډېرو لاشونو وازده ويلي کړه او فضا يې ډېرې جنډې ، بى رغونه وړپول. کورکنډر شو اووسى دونکې يې يو خوا بل خوا تيت او پرک شول. سرو هم ماتې وخوړه او خپل ديوال يې څلور پنځه قدمه وروسته کړ .

بيا ډېره موده په کنډر کې دنادیده قوتونو زور آزمایي روانه وه. او رنگ رنگ نعرې آوازونه پکې واورېدل شو تر دې چې پردې خو لا پېرېده چې ددې کور خپلو سکه گاونډيانو پکې هم د گاونډيتوب جنازې وويستې او ددې په مرو يې د تجهيز او تکفين چنډې راجمع کړې..... آخر آوازې خورې شوې ، ډما مې وغرېدې ، خبرې زور واخيسته چې دا کنډر به بيا آبادېږي.

د ټولو تر مخه یو پخوانی ویس د ونکی د کوټ ، پتلون ، ټایي او بریف کی وی سره کنډر ته داخل شو. هلته منظر څه بل شانې و. د کنډرې په نیم پرېوتو دېوالونو لاندې سپی کروڼه رازوند وو. او په زور و شور سره یې د کنډرې د آبادۍ چغې وهلې. د کور ټول چتونونه غورزېدلې او بلۍ یې نرېدلې وې. د ټټې چت څه نه څه روغ وو او د انساني حاجت د پوره کولو جوگه وه.

په کنډر کې قطب طرف ته یوه توره کرښه راښکل شوې وه چې هماغه درې می لمانه ترې راواوښتل ، راتلونکي کس ته یې هرکلی ووي او بی رته له کرښې واوښتل او یو بل ته مخامخ کښی ناستل. صاحب د ټولې کنډرې جایزه واخیسته او بیا راغی د کنډرې په ټټې ورننوت ، همغلته یې پکې واړول او خپل حاجت یې پوره کړ. لږه شی به وروسته څه پرسۍ دلي خلک چې د شکلونو نه غله ښکارېدل په کنډرانوتل او په کنډر کې یې ځانونه یو خوا بل خوا ځای کړل. په دې کې یو بل شخص چې څه خړې شان جامې یې اغوستې وې او د واسکت په جی ب کې یې درې څلور کتابونه منډلي وو او په خوله یې یوه ترانه زمزمه کوله کنډرې ته داخل شو. هغه لومړی وتر او تر ولیدل او بیا راغی د یو متروک کوهي د سر تیره یې لیرې کړه. لاندې څه گوري چې لغړ ولس د لوړې د لاسه په یو بل خولې لگولي دي او د کوکو او چغو یو قیامت جوړ دی.

دې سړي چې دا حالت ولیده نو دواسکت د جبب نه یې دوه درې کتابونه لاندې وغورځول او په کوهي یې بیرته تیره کی شوده. په دې وخت کې د کنډر نه بهر د جوش نه ډک مستانه آوازونه واوږېدل شول او دهرې لوړې نه د ځوانانو یو بهیر کنډرې ته داخل شو. دا د کنډرې نوی نسل و چې د کنډرې نه دباندي رالوی شوی و. د دوی جامې تقریباً یو شی وې. خو دومره وه چې د خبرو کولو په وخت به هر یو خوله په بدل انداز کې خوزوله. دوی لا په دې خوشحالی کې وو چې د کنډرې په وران وېجاړ حالت یې نظر شو. د هغوی په خوله یو دم د چپ مهر ولگی ده او خولې یې وازې پاتې شوې. هغوی ډېر زر پوه شول چې د دوی د بدن او د دوی د خاورې ترمنځ څومره فرق دی.

د ډېر سوچ نه پس هغوی راتول شو او په شریکه یې یو یادداشت ولیکه چې د کنډرې آبادي یې د سر ټکي و. هغوی په یادداشت غور کولو چې په دې کې یې د کنډرې په یو کوچنې کې به یو درویش منصبه سړي سترگې ولگی دي چې په ذکر اذکار مشغول و. دوی چې هغه ولیده نو خوا ته یې ورغله او په مؤدبانه لهجه یې وویل: "محترمه! ..... زموږ یو حاجت دی." هغه غاړه تازه کړه او د جایمناز د لاندې نه یې یو پږېدلی چافو راووېست او گوياشو: "زما هم یو حاجت دی او ستاسې هم _____ راځئ چې په هغه ټټې حمله وکړو. ستاسې حاجت به پکې هم پوره شي او زما هم."

ځوانانو چې دده چاقو وليده نو دالاره يې خوښه نه شوه. له هغه ځايه چې راستانه شول نو سترگې يې د کوهي په غاړه په ناست سړي ولگي دي. دوی ټول هغه ته ورغله او په شريکه يې ورته يادداشت وړاندې کړ. هغه سړي يادداشت واپولو راواړولو او ويې ويل: "تاسې آخر څه وايي؟". دوی وويل: "صاحب! ___ زمونږ يو حاجت دی او هغه دا چې مونږ ددې کنډرې آبادي غواړو". هغه سړي لومړی د لاوډ سپی کرونو اعلانوو ته د ددوی توجه واړوله او بيا يې د جی ب نه څه رساله مجله راوويسته اوچپه يې مخې ته ونيوه. لږه شی به يې سروخوڅولو او بيا يې وويل: "بالکل زما هم همدا مرام دی. د کنډرې آبادي زمونږ آبادي ده. او زمونږ آبادي ستاسې آبادي ده. يعني دکنډرې آبادي د ټولو شريک حاجت دی. او تاسو خو بوهيرئ چې حاجت روا هغه ټټی ده. اودا حاجت به مونږ، تاسې او په دې کوهي کې پروت باشعوره ولس په شريکه د صاحب ټټی نه پوره کوو."

ځوانانو چې د دانايي دا انتها وليده نو له ده نه هم روان شو. لږ مخکې چې لارل نو سترگې يې په هغه کرښه ولگي دي. هغوی څه شېبه کرښې ته وليدل او بيا په کرښه ورواوږېدل. څه گوري چې هاخوا د درې کسانو د ناستې ځايونه دي او ترمنځ يې ډير کاغذونه له نقشو سره گډوډ پراته دي.

په کاغذونو بې لابی ل عنوانات ليکل شوي وو. خو د ټولو مجموعي نکته دا وه چې کرښه راسکونکو غوښتل چې په څه نه څه شکل دکنډرې قطبي خوا له کنډرې نه بيله کړي. وجه يې دا ښودلې وه چې زمونږ يې په کنډره څه. مونږ خومې لمانه خلک يو زور يې بل چا ته رسي.

په ځوانانو چې د سوچ دا نوې زاويه روښانه شوه نو زړونه يې ودرزېدل او په يادداشت کې يې د څو نکاتو اضافه وکړه او په يوه صلاح راغله او د ټټی مخې ته ودرېدل. هغوی چې ټټی ته سر ښکاره کړ ، څه گوري چې هغه درې مې لمانه او همغه بد نام زمانه سره د صاحب ټټی سره يو ځای د دومره پيسو په منځ کې ناست دي چې څه حد يې نه و.

دوی په دې سوچ کې شو چې آخر دابی لتون خوښي او سورمخي کوم حاجت ټټی ته راوستي دي. هغوی په خپلو کې څه خبرې هم کولې خو دوی برې پوه نه شو. لنډه دا چې دوی فيصله حتمي کړه او يادداشت يې دننه ول یره ، لږه شی به پس د ټټی دروازه خلاصه شوه او يو پرس دی دلی بريف لکی س بهر ته وغورځی ده.

د کنډرې په دېوالونو رازوړندولاوډ سپيکرونو په زوره زوره چغې وهلې: "دا کنډره به آبادېږي ، دا به کور لکی ږي. ددې ټول استوگن به بيژنه راځي. دلته به ډير زر وروږي ، خوشحالي ، ترقي او پوهه بيړنه راشي". خو د کنډرې په منځ کې ولاړ حيران و پرېشان نسل تر اوسه په دې پوه نه شو چې دا کنډره به آبادېږي او که نيم پرېوتې دېوالونه به يې نور هم پرېوځي.

تعلیم بڼه شی دی

لاندي څلور واقعات ولولئ او د تعلیم د اهمیت نه خبر شی:

(۱) نوم: صنوبر خان

جنس: نارینه

عمر: ۳۵ کاله

تعلیم: مکتب او مدرسه یې نه ده لیدلې.

(۲) نوم: زرلښته

جنس: زنانه

عمر: ۳۰ کاله

تعلیم: ۶ پاس

خبر: پرون د دوی په کور کې غټه لانجه وه. صنوبر خان په زرلښته یو لاس مات کړ. گاونډیانو ډاکټر ته بوتله.

تحقیق: مونږ چې کله تحقیق وکړ نو معلومه شوه چې د دوی یوه لور ناروغه وه. دواړو زړې نسخې را اخیستې وې. صنوبر به یوه یوه نسخه را اخیسته او زرلښته به دا مهر باني کوله چې د ډاکټر نوم به یې لوسته. دې وخت کې د صنوبر نه نسخې گډې وډې شوې او دویم ځلې یې بیا د هغې مخې ته ونيوې. په دې واقعه زرلښته سره شوه او په یو شنگ پورته شوه او په یې اعتنایي سره یې ميره ته څه ناموزون الفاظ وويشتل. صنوبر چې د ښځې پاره ناڅاپه په لوریدو ولیده نو د ترمامیټر یو لاس یې مات کړ.

(۱) نوم: باران خان

جنس: نارینه

عمر: ۵۵ کاله

تعلیم: تعلیم نه لري.

(۲) نوم: بلوری

جنس: زنانه

عمر: ۴۰ کاله

تعلیم: تعلیم یې نه دی کړی

خبر: خبر خیریت دی قلاړه قلاړې ده.

تحقیق: غالباً دده نوم بهرام خان دی خو په غلطی سره باران مشهور شوی دی. خلک ورته بارانی ماما وايي. خو دلته د لفظ د تقدس په خاطر باران خان لیکل شوی دی. غټه خبره داده چې د ښځې یې په نوم څه اعتراض نشته او نه دده په گډه وډه موندې ریره کې لا د بلورۍ چارگل نښتی دی. د جمعې په ورځ چې ولامې او سر رمنځ کړې نو بلورۍ ته د اختر ورځ راپاده شي. دغه شان هر ماډیگر چې باران د فروتو رپړه د بل په دکان کې ودروي او پاتې نیمې روغې نیمې ورسټې مې په لافه کې واچوي او د کور په سرحدونو کې داخل شي نو بلورۍ ته داسې ښکاره شي لکه چې ټول کابنات راغی. او چې بلورۍ په

خپله کره خوله مسکا راولي نو د باران زړه د ډکو گورو وریځو په شان په تخنیدو شي او په شرق شرق د وریډو لیواله شي .

(۱) نوم: محمد انور خان

جنس: نارینه

عمر: ۲۵ کاله

تعلیم: د بیونورسټي آف میساجوسټس نه یې په فلسفه او عمرانیاتو کې ډاکټري اخیستې ده. اوس د UNO لخوا په هغه ټیم کې شامل دی چې د نړۍ د تهذیبې زوال د عواملو په موندلو کار کوي. د تهذیب او کچر ترمخ د تفاوت او رشتې په هکله یې یو کتاب چاپ شوی دی. شاعري یې کمزورې ده .

(۲) نوم: جان بي بي

جنس: زنانه

عمر: ۴۰ کاله

تعلیم: تعلیم یې نه دی لیدلی.

خبر: څه خبر نشته .

تحقیق: زه چې کله دده شاعري گورم نو سوچ کوم چې دا شونډې او زلفې د جان بي بي یادوي او که په خپل ټیم کې د کومې تعلیم زېلې پی غلې. د حیرانۍ ځای دادی چې دا آسمان او ځمکه څنگه سره غاړه وتلي دي او ترمخ یې کوم پک بینګ څنگه نه رامنځته کېږي. جان بي بي چې د مور کور ته لاړه شي نو د میرونو د صفت په ټولې کې ددې وینا وي. ”هغه زمونږ سړی خو چې کله په کور وي نو ټوله ورځ د کتابونو نه تاو وي. چې ده په دې کتابونو کې څه شی لیدلی سرخوړلی. یو کتاب به یې لا خلاص کړی نه وي چې بل به راواخلي. ډېرو کتابونو ته په بو ځل گوري.“

جان بي بي د میره د لر او بر نه خبره نه وه چې ناست په کور دی او نظر یې په ټوله دنیا دی. گویا جان بي بي هغه څره پره آینه ده چې د میره د پرمختګ یا په شاتګ هیڅ انځور پکې نه منعکس کېږي. .... د خدای ورکړه ده.

(۱) نوم: جهانزېب

جنس: نارینه

عمر: ۲۸ کاله

تعلیم: ۸ پاس.

(۲) نوم: جهان آرا

جنس: زنانه

عمر: ۳۴ کاله

تعلیم: ۱۲ پاس

خبر: جهان آرا جهانزېب په اوله میاشت طلاق کړ اوس یې د زوی په سر لاندې ده .

تحقیق: واقعه داسې ده چې جهان آرا بنت عمرشاه چې معقول شکل و صورت لري ډیرې مرکې مسترد کړي او ډېرو خلکو ته یې لفت نه دی ورکړی. حال دا چې ددې د درجې برابر خلك خوشا او خوا په

دلو دلو پراته وو. خو دې خدای خبر کوم بهرام گور د آرمان په هنداره کې لیدلی و. العرض اوس د مرکو رانگ بند شوی او پلار د صلاح مشورې نه بغیر جهانزیب ولد شاه نواز ته ورکړې. نتیجه دا راوونه چې جهان آرا د دوه شپو د غوښند نه پس په عدالت کې درخواست وکړ او طلاق یې حاصل کړ او دغه شان یې د جهانزیب هني مون په بلدي مون بدل کړ. اوس اته نهه میاشتې تیرې شوي او د جهان آرا زوی پیدا شوی. جهان آرا وایي دا د جهانزیب زوی دی نفقه دې راولیږي. جهانزیب وایي چې زما پراسیسر دومره تی ز نه دی چې زوی به راوړم او نه دده کوم خای ماته دی چې زه یې نفقه درولېرم. زمونږ خو په ټول نسل کې شنې سترگې او پلن تندې نه دی نصیب شوی نو دا صاحب د کومې خوا نه زما زوی شو.... لانجه اوس هم روانه ده.

د پورته واقعاتو نه معلومه شوه چې تعلیم واقعي ډیر ښه شی دی.

تالاب

زما د دفتر په لاره کي يو تالاب دی. د څو ورځوراھيسي د هغې اوبه وچي شوي او ماهيان پکي مري. زه نن هلته څه شيبه ودرېدم او د مړه کيدونکو ماهيانو نظاره مې وکړه. کوم چي مړه شوي وو نو د هغوی سپينو بدنونو د تالاب د تورو اوبو مخ روښانه کړی و او کوم چي مړه کيدل نو د هغوی د بېسمل حالت حرکتونو د تالاب په اوبو کي د ژوند شور پيدا کړی و. ما د تالاب په غاړه د غزې په اوسني حالت ډير وژړل او کولمو مې د خپل پښتانه په غم درد شروع کړ. ما احساس کړه چي دلته ژوند څومره تريخ دی او چا پيرچل زمونږ د ورو بچورو له پاره څومره تور دی. زه چي روان شوم نو زما لاسونه او پښي هم خوځيدل او شاوخوا ته يې زما د وجود احساس ورکاوه.

۲

په تالاب کي مې نن عجيبه ننداره وليده. ژونديو ماهيانو د مړو په جسدونو خولي لگولي وې او هر يود خپلې خپتې د ډکولو په غم کي و. داسې څوک نه وو چي دوی ته يې د لاش د حرمت په هکله يادونه کړی وی او يايې د حلال حرام تميز وربه ياد کړی وی. ما وليدل چي تالاب ته ډير غلاظت او د مختلفو کورونو گندگي هم وراچول شوی وه چي هغی هم د اوبو په مشکلاتو کي اضافه کړي وه او خامخا به د کوم ماشوم ذهنه سړي کار و. نن د تالاب داوبو نه بديوبي راخته او چا نه شو کولی چي هلته ډير ودريري نو ځکه خو زه روان شوم. ددې خبري معلومول گران وو چي دا تعفن د مړو شوو ماهيانو د بدنونو دی او که د حمله آورو د بد عمل نتيجه!!!

۳

نن چي زه دفتر ته په لاره وم نو حيران وم چي څنگه به د تالاب نظاره کوم. په چا کي چې لږ هم زړه وي نو د ماهيانو دې حالت ته نه شي کتلی چي ټولو خولې د اوبو سرته راويستلي وي او د اکسيجن د لاسته راوړو له پاره مشکله لاره اختياروي. ټول داسې ښکاري لکه امريکې چې د اختر په ورځ صدام راڅوړند کړی وي او خپل ټول حسابونه يې برابر کړي وي. ما د جيب نه هغه دوا راوويسته او تالاب ته مې واچوله چي ماهيان وژني او بيا يې خلک رانيسي. زه خوشحاله شوم چي څه دوی مې د ددې عذاب نه خلاص کړل او ځان ته مې ددې ثواب مبارکي وويله. هوپوهو داسې لکه د دنيا ملکونه چې نعرې وهي چې افغانان د مشکلاتو نه راوباسي او ددې سيمې خلکو ته نجات ورکوي.

انسان نما

عبدل غوثه راواخيسته. چې خلاصه يې كړه ، روپۍ وې پكې بڼه ډېرې. سترگې يې وځلې دې ، پښې يې سستې شوې ، لاره يې بدله كړه او تيز تيز روان شو او بيا به خدای خبر شه دا د چاپرکت و چې تر كوره يې راوړسولې. په خپل كور لکه د غشي ورننوت ، بڼخه يې د لاس نه ونيوه او كوټې ته يې په ځان پسې راښكله. بڼخې يې چې پيسې وليدې نو په مړ وجود كې يې ساه پيدا شوه. دواړو بڼه ډېره شې به روپۍ په لاسو كې واړولې راواړلې. بيا عبدل روپۍ د كوټې په يو كونج كې بڼخې كړې او بڼخې يې د كوټې په دروازه كې بهره كوله.

نن ورځ هسې په عبدل پورې بڼه شوه ، گني دهغه ژوند خو د عبدالجبار د غلامۍ نه عبارت و. مزدوران به بڼه په كار لگيا وو ، هر يو به د ځان او جهان نه يې پروا لکه مشين چلېدو خو بيا به هم د عبدالجبار د بدوردو نه نه بچ كېدل.

هغه به چې د دروازې په څنگ كې ودرېده ، خېټه به يې راوويسته او تندر تندر خبرې به يې شروع كړې نو د دوی لاسونه به تيز شو او پښې به يې په ډېرو منډو وپرسېدې.

عبدل چې بس ته پورته شو نو كليز شاته ديكه كړ او يوې ښكلې جوړې ته يې لاره وركړه. عبدل چې د جينۍ ښكاره اندامونه او چست لباس وليده نو سترگې يې ټيټې كړې. غټو خلكو ته ليدل هسې هم څه بڼه خبره نه ده.

عبدل چې د بس په وروستي سيټ كښې ناست نو سترگې يې يو ځل بيا په هغه جوړه ولگېدې. د هغوی بڼويه مټې او روښانه مخونه يې چې وليدل نو په لومړي ځل يې په زړه كې باربار دا خواهش تير شو چې كاش!..... دده ژوند هم دغه رنك وي. د افسوس خبره خو دا وه چې عبدل نه خو په ټول عمر كې چرته داسې لباس اغوستی و ، نه يې قد قامت دومره شاندار و او نه يې آواز دومره دروند و. تر دې چې ددغه انسان نما مخلوق د اوسېدنې د ځای په هكله يې هم څه واضحه تصور نه شو كولی.

عبدل چې كور ته راوړسېده نو يو ځل بيا يې ذهن پرېشانوونكو خيالونو ونيو. د هغه سترگو ته به بار بار عبدالجبار او په بس كې ناسته جوړه رامخې ته كېدل او د خپل استطاعت نه بهر به يې سوچونه كول. داسې خلك هغه د لارې په سر هم ليدلي وو او د بڼاسته او ښكلو موټرو د شيشو دننه يې پرې هم سترگې لكېدلې وې. هغه ته دغه رنگه خلك د انسانانو نه پورته يوه داسې طبقه ښكارېده چې هېڅ ډول غم او پرېشاني نه لري او نسل په نسل اعلى پيدا كېږي. ځكه خو يې په ځان بڼه اېښې

وه او د خپل حالت نه يې گيله نه كوله. خو نن خدای خبر ولې د هغه زړه را ډك شو او په ډېر شدت يې د ښه ژوند تمنا وكړه.

نن ټوله ورځ هغه د عجيبه شان ذهني كشمكش ښكار و. كار به يې هم كولو او خپل حالت ته هم فكر وړی و. د هغه په ذهن كې هسې داخبره ناسته وه چې دده سره چې څه لكړي ښه نه كېږي. هغه به چې هره خښته راپورته كوله نو زړه به يې غوښتل چې د عبدالجبار په سر يې وروولې.

د جأئ په وقفه كې مزدورانو عبدالجبار ته د نوې جوړې مبارکې وركړه:

"خـځـر دي وي .....دا بهرنی پيس دی ، ورور مې راستولی دی..... خو تاسې خپل كار كوئ. اخوا دېخوا دېر مه گورئ ..... پيسې دركوم څه سوال خو درته نه كوم."

عبدالجبار د زمري په شان وغرمبې د.

د عبدالجبار يو يو لفظ د عبدل په مزغو كې څرېكې وكړې. ورځ تیره شوه ماښگر چې كور ته روان شو نو د څه مزل وروسته يې په لاره كې يوه غوټه وليده. عبدل غوټه راواخيسته چې خلاصه يې كړه ، روپۍ وې پكې ښه ډېرې. سترگې يې وځلې دې ، پښې يې سستې شوې ، لاره يې بدله كړه او تيز تيز روان شو او بيا به خدای خبر شه دا د چا برکت و چې تر كوره يې راورسولې. په خپل كور لكه د غشي ورننوت ، ښځه يې د لاس نه ونيوه او كوټې ته يې په ځان پسې راښكله. ښځې يې چې پيسې وليدې نو په مړ وجود كې يې ساه پيدا شوه. دواړو ښه ډېره شې به روپۍ په لاسو كې واړولې راواړلې. بيا عبدل روپۍ د كوټې په يو كونج كې ښځې كړې او ښځې يې د كوټې په دروازه كې بهره كوله.

بيا نو لږې ورځې هم نه وې تيرې شوې چې د عبدل نوم په عبدالقهار بدل شو او ځانته يې په ښار كې د ښكلې د پاره ځمكه واخيسته او مزدوران يې پرې واچول. عبدالقهار به هره ورځ د كار ليدلو ته راته. يوه ورځ چې دخپل شې وړلې ت نه كوز شو نو به يو خاص انداز راغی او د دروازې په خوا كې ودرېد ، خي ته يې راوويسته او په بدوردو يې شروع وكړه. مزدورانو چې د دروازې په لور وکتل نو دكړو سولې دلو ښو او گردجنو سترگو په وړاندې يې يو لوړ درنگ انسان نما مخلوق ولاړ و _____ هغه چې نسل په نسل اعلى پيدا كړي او هيڅ ډول غم او پرېشاني نه لري.

کاروبار

د شپې ټيک دولس بجې يو پخ وجود په ځمکه راپرېوته او بل گرم وجود ترې مخ واړولو او روان شو. بله خوا ډېر لاتعداده وجودونه د کورونو نه راووتل او دېخوا يې رامنډې کړې.....

قاتل چې خلک وليدل نو سمدستي په يو لويديلي قبر کې پټ شو. دې وخت کې پوليس هم راورسېدل او د رارسېدو سره سم په هديره ورننوتل او په څو شېبو کې يې قاتل گرفتار کړ.

د اوړي اوږدې ورځې وې ، خلکو به چې د ټولې ورځې گرمي وگاللې نو د شپې به داسې وغزېدل چې دنيا به ورانېده نو غږ به چا نه اورېده. په همدې شېبو کې د زېږي گل د کور غلا وشوه او داسې وشوه چې په لږ وخت کې سوال ته کينې ناست او بدې ورځې يې شروع شوې.

يوه ورځ پرې د احمد ميا صی ب زړه خوږ شو ، ورته ويې ويل: ”خپل مې يې ، زړه مې درباندي خوږپرې. راځه چې يو چل درته وساييم دا گوډاره به دې لږه روانه شي“.

احمد ميا زيارې گل کور ته د ځان سره بوتلو او څه ضروري طريقي مريځې يې ورته وسودلې. بله ورځ سحر چې خلک د کورونو نه راووتل ، نو به هر دېوال يې په يو اشتهار سترگې ولگي دې:

روحاني علاج

عامل سيّد زېري شاه بابا

د هر قسمه سحر و جادو وغیره شرطیه علاج

بيا نو لږې ورځې هم نه وې تېرې چې په زېري شاه خلک رامات شول. زېري شاه به د کور په يوه ښکلې کوټه کې ناست و ، اوږدې تسبيح به يې په لاس کې وې. او د زېري نه به يې د عودو او مشکو گډې وډې خوشبويي گانې په هوا کې خوږېدې. له زېري شاه سره د هرې ناروغۍ علاج موجود و. د کي نسر ، پښتورگو درد ، رسولۍ ، زېري ، يې اولادۍ او ناکامه عشق د پاره به هغه تعويذونه راويستل او ځاښتونه به يې ليکل. لومړی خو د هغه په تعويذونو د چا باور نه راته ، خو کله چې خلکو وليدل چې هغه ورسره پخپله ځي او تعويذونه راوباسي نو عالم به راچلېدلو شو او په زېري شاه د روپيو باران جوړ شو.

زېري شاه به د هر ناروغ سره پخپله ټلو او کومه هديره به يې چې ورته ښودلې وه ، په هغې کې به يوې خوانه کښېناست او مراقبه به شو. دم دعا به چې وشوه نو يوې خوانه به روان شو. په يوه قبر به يې لاس لگي ښوده او يو ځای به يې په کې په نخښه کړ. د ناروغ سره راغلو کسانو به چې هغه ځای

راوسپره نو یو تعویذ به یې ترېنه برآمد کړ چې د ډېرو گډو وډو کړنو نه به ډک و او ستنې به په کې تومبل شوې وې. زېري شاه به بیا مراقبه شو او د مراقبې نه وروسته به یې په بل قبر لاس کې سوده. د هغه نه به هم یو تعویذ راوویستل شو.

د زېري شاه په مریضانو کې ډېر تعداد د سڅو و چې خپلو خواښې گانو، بیورگانو او انکورگانو به پرې تعویذونه کړي وو.

د زېري شاه کاروبار ښه په ترقۍ کې شو. تر دې چې خلکو د شاه او خوا نور سیدان او پیران پرېښودل او په ده رامت شول. احمد میا چې دا حال ولیده نو د یو ځنګل دې بل زمري ته یې خړه کړه.

یوه شپه په داسې حال کې چې زېري شاه د لاندې کلي په لویه هدیره کې په قبرونو کې تعویذونه ښخول او د نخسې د پاره به یې پرې توره تیره کې سوده، احمد میا ورته په کوپړۍ تمانچه کې سوده او چې څو زېري شاه ځان خوځولو..... گولی یې د سر نه ووتې.

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**